

Spis treści:

Językowy obraz wartości

Interpretacje porównawcze

Historia języka polskiego z onomastyką

Seminarium magisterskie 2

Psychologia uczenia się

Praca opiekuńczo-wychowawcza nauczyciela

Praca z uczniem ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi

Projektowanie ścieżki rozwoju ucznia

Dydaktyka języka polskiego w szkole ponadpodstawowej 1

Praktyka zawodowa nauczycielska dydaktyczna w szkole ponadpodstawowej – śródroczna

Dydaktyka języka polskiego jako obcego i jako drugiego

Trudności w czytaniu i pisaniu

Literatura a sztuki wizualne 1

Literatura a sztuki wizualne 2

Krytyka literacka i artystyczna 1

Krytyka literacka i artystyczna 2

Laboratorium książki współczesnej

Nowe formy literackie w mediach

Warsztaty edytorskie

Sztuczna inteligencja w edytorstwie

Krytyka tekstu i metody opracowywania rękopisów

Redakcja i korekta tekstu

Sylabus przedmiotu / modułu kształcenia

Nazwa przedmiotu/modułu kształcenia:		Językowy obraz wartości
Nazwa w języku angielskim:	The linguistic picture of values	
Język wykładowy:	polski	
Kierunek studiów, dla którego przedmiot jest oferowany:		filologia polska
Jednostka realizująca:	Wydział Nauk Humanistycznych	
Rodzaj przedmiotu/modułu kształcenia (obowiązkowy/fakultatywny):		fakultatywny
Poziom modułu kształcenia (np. pierwszego lub drugiego stopnia, jednolitych magisterskich):		drugiego stopnia
Rok studiów:	drugi	
Semestr:	trzeci	
Liczba punktów ECTS:	4	
Imię i nazwisko koordynatora przedmiotu:		dr hab. Beata Żywicka
Imię i nazwisko prowadzących zajęcia:		dr hab. Beata Żywicka
Założenia i cele przedmiotu: Zajęcia mają zapoznać studentów z zasadniczą dla każdego człowieka, społeczeństwa i narodu kwestią, jaką jest sposób istnienia i funkcjonowania wartości w języku. Każdy z nas „doświadcza” na co dzień kontaktu z wartościami, „reaguje” na nie zajmując aktywną i otwartą postawę wobec świata i drugiego człowieka. Nazwy wartości stanowią także ważny i niezbywalny składnik dyskursu publicznego obejmującego podstawowe dziedziny życia kulturalnego, społecznego i politycznego. Pojawiają się na różnych płaszczyznach egzystencji ludzkiej. Badając język (podstawowe narzędzie komunikacji międzyludzkiej) człowiek odkrywa wielość, różnorodność i bogactwo treściowe „świata” wartości, bowiem to właśnie język jest narzędziem wartościowania, źródłem informacji o wartościach przyjętych przez użytkowników języka oraz nosicielem wartości.		
Symbol efektu	Efekty uczenia się	Symbol efektu kierunkowego
	WIEDZA Student zna i rozumie:	
W_01	Zna specyfikę paradygmatów badawczych współczesnego językoznawstwa.	K_W02

W_02	Zna i rozumie zaawansowane metody analizy, interpretacji i problematyzowania zjawisk językowych z zakresu aksjolingwistyki.	K_W03; K_W04
W_03	Zna aparat pojęciowy z zakresu metodologii badań nad językiem wartości.	K_W02
Symbol efektu	UMIEJĘTNOŚCI Student potrafi:	Symbol efektu kierunkowego
U_01	Potrafi sprawnie posługiwać się aparatem pojęciowym z zakresu metodologii badań nad językiem wartości.	K_U02
U_02	Umie wyszukiwać, analizować, oceniać, selekcjonować i użytkować informacje z wykorzystaniem różnorodnych materiałów źródłowych.	K_U04; K_U06
U_03	Potrafi ocenić wpływ czynników kulturowych, społecznych i politycznych na modyfikacje znaczeniowe i aksjologiczne wybranych wartości i nazw wartości.	K_U05
Symbol efektu	KOMPETENCJE SPOŁECZNE Student jest gotów do:	Symbol efektu kierunkowego
K_01	Jest gotów do odbioru różnorodnych tekstów, doceniając ich walory artystyczne i aksjologiczne	K_K03

Forma i typy zajęć:	ćwiczenia audytoryjne
----------------------------	-----------------------

Wymagania wstępne i dodatkowe:

Wiedza z zakresu wstępu do językoznawstwa, wybranych działów gramatyki, znajomość podstawowych pojęć lingwistycznych i leksykograficznych.
--

Treści modułu kształcenia:

1. Miejsce wartości w językowym obrazie świata. 2. Wartość we współczesnej myśli humanistycznej. 3. Stan badań aksjologicznych nad językiem. Stanowiska badawcze czołowych przedstawicieli lingwistyki aksjologicznej: a. O języku wartości Jadwigi Puzyniny; b. O lingwistyce aksjologicznej Anny Wierzbickiej; c. O analizie semantycznej wybranych pojęć etycznych Zofii Zaron; d. O wartościach i wartościowaniu w badaniach Nadeжды Arutjunowej; e. Koncepcja semantyki aksjologicznej Tomasza P. Krzeszowskiego; f. Miejsce wartości w językowym obrazie świata według Jerzego Bartmińskiego; g. O słowach sztandarowych Walerego Piśarka; h. O badaniach nad polską symboliką kolektywną Michaela Fleischera. 4. Językowy obraz wartości – próba definicji.

5. Język polski – jego rola społeczna i kulturowa.
6. Jak wzbogacamy słownictwo: słoworód naturalny, neosemantyzacja, zapożyczenia. Zmiany w zasobie leksykalnym w Polsce po 1989 roku.
7. Funkcje języka i tekstu. Wyznaczniki leksykalne i aksjologiczne funkcji poznawczej, ekspresywnej, impresywnej, metajęzykowej, fatycznej, poetyckiej, magicznej, wykonawczej oraz integrowania społeczności.
8. Etnolingwistyka. Język jako działanie i składnik kultury.
9. Na czym polega związek językowego zachowania się ludzi z ich myśleniem i kulturą? Rekonstrukcja kognitywnego obrazu świata.
10. Jak opisywać językowy obraz świata? Przegląd różnych stanowisk badawczych.
11. Językowe sposoby porządkowania świata.
12. Podstawowe założenia i ustalenia semantyki kognitywnej w kontekście *Słownika aksjologicznego, Słownika stereotypów i symboli ludowych* oraz *Leksykonu aksjologicznego Słowian i ich sąsiadów*.
13. Językowy obraz wybranych nazw wartości we współczesnej polszczyźnie.
14. Zmiany w językowym obrazie nazw wartości przestrzennych w okresie transformacji ustrojowej w Polsce.
15. Wpływ czynników kulturowych, społecznych i politycznych na modyfikacje znaczeniowe i aksjologiczne w językowym obrazie *domu, wsi, miasta, regionu, kraju, ojczyzny i świata*.
16. Analizy semantyczne wybranych nazw wartości na materiale tekstów literackich bądź publicystycznych.

Literatura podstawowa:

1. Jerzy Bartmiński (red.), 2005, *Język – wartości – polityka*, Lublin.
2. Jerzy Bartmiński (red.), 2003, *Język w kręgu wartości*, Lublin.
3. Jerzy Bartmiński (red.), 1993, *Nazwy wartości*, Lublin.
4. Jerzy Bartmiński, 2006, *Językowe podstawy obrazu świata*, Lublin.
5. Tomasz Krzeszowski, 1999, *Aksjologiczne aspekty semantyki językowej*, Toruń.
6. Jadwiga Puzynina, 1992, *Język wartości*, Warszawa.
7. Anna Wierzbicka, 1971, *Kocha- lubi- szanuje. Medytacje semantyczne*, Warszaw.
8. Anna Wierzbicka, 1993, *Nazwy zwierząt*, [w:] *O definicjach i definiowaniu*, pod red. Jerzego Bartmińskiego, Ryszarda Tokarskiego, Lublin.
9. Beata Żywicka, 2007, *Miejsca i wartości. Zmiany w językowym obrazie przestrzeni we współczesnej polszczyźnie*, Lublin,
10. Beata Żywicka, 2007, *Co wiemy o wartościach? Inspiracje aksjologiczne we współczesnej myśli filozoficznej i humanistycznej*, „Rocznik Przemyski. Literatura i Język”, t. XLIII, z. 3, Przemyśl, s. 95–113.
11. Beata Żywicka, 2006, *Co się zmienia w językowej conceptualizacji przestrzeni w Polsce po roku 1989?*, [w:] *Przemiany języka na tle przemian współczesnej kultury*, red. Kazimierz Ożóg, Ewa Oronowicz-Kida, Rzeszów, s. 228–242.
12. Beata Żywicka, 2014, *O badaniach ankietowych nazw wartości we współczesnym języku polskim*, [w:] *Wartości w językowo-kulturowym obrazie świata Słowian i ich sąsiadów*, t. 3: *Problemy eksplikowania i profilowania pojęć*, red. Iwona Bielińska-Gardziel, Stanisława Niebrzegowska-Bartmińska, Joanna Szadura, Lublin, s. 333–344 [współ. Małgorzata Brzozowska].
13. Beata Żywicka, 2022, *Profilowanie pojęć we współczesnym polskim dyskursie publicznym na*

przykładzie wybranych wartości kolektywnych, „Prace Językoznawcze” 4, s 159–176.

14. *Leksykon aksjologiczny Słowian i ich sąsiadów*: [DOM, EUROPA, WOLNOŚĆ, HONOR, PRACA, DEMOKRACJA].

Literatura dodatkowa:

1. Jerzy Bartmiński, 1984, *Definicja leksykograficzna a opis języka*, [w:] Kazimierz Polański (red.), *Słownictwo w opisie języka*, Katowice.
2. Jerzy Bartmiński, 1988, *Słownik ludowych stereotypów językowych. Założenia ogólne*, „Etnolingwistyka” 1, Lublin.
3. Jerzy Bartmiński, Ryszard Tokarski (red.), 1993, *O definicjach i definiowaniu*, Lublin.
4. Michael Fleischer, 2002, *Konstrukcja rzeczywistości*, Wrocław.
5. Jadwiga Puzynina, 1997, *Słowo – wartość – kultura*, Lublin.
6. Elżbieta Tabakowska (red.), *Kognitywne podstawy języka i językoznawstwa*, Kraków 2001.
7. Anna Wierzbicka, 1999, *Język – umysł- kultura*, Warszawa.
8. Beata Żywicka, 2022, «Sprawiedliwość się rodzi, gdy się jej szuka». *O sprawiedliwości w polskim dyskursie publicznym po roku 1989*, [w:] *I Międzynarodowy Kongres Etnolingwistyczny*, t. 4: *Nazwy wartości i koncepty kulturowe. Hierarchie i rekonstrukcje*, red. Stanisława Niebrzegowska-Bartmińska, Joanna Szadura, Beata Żywicka, Lublin, s. 199–217.

Planowane formy/działania/metody dydaktyczne:

Zestawy ćwiczeń z zakresu aksjolingwistyki, dyskusja, pogadanka, praca w grupach oraz pisemne kolokwium zaliczeniowe.

Sposoby weryfikacji efektów uczenia się osiągniętych przez studenta:

Symbol efektu	Metody weryfikacji efektów uczenia się
W_01, W_02, W_03	Efekty z wiedzy będą weryfikowane na podstawie pisemnych odpowiedzi udzielonych na pytania sprawdzające podczas kolokwium zaliczeniowego, które skontrolują stopień opanowania przez studentów materiału zrealizowanego na ćwiczeniach i wskazanych przez wykładowcę pozycji z literatury przedmiotu. Kolokwium zaliczeniowe będzie miało formę testu zawierającego pytania o charakterze otwartym (problematyczne).
U_01, U_02, U_03	Efekty z umiejętności będą weryfikowane poprzez realizację zestawów ćwiczeń z zakresu wiedzy o języku polskim, sprawdzane na bieżąco podczas zajęć, obserwację zachowań studentów, zaangażowanie w wykonywane ćwiczenia, rozwiązywanie zadań problemowych, pozwalające ocenić umiejętności praktyczne studenta w aspekcie omawianej tematyki.
K_01	Efekty z kompetencji będą weryfikowane poprzez obserwację zachowań, zaangażowanie w rozwiązywanie ćwiczeń i zadań problemowych, umiejętność pracy indywidualnej i w grupie, w trakcie których student jest obserwowany przez nauczyciela oraz oceniany pod kątem systematyczności, aktywności i gotowości do wykorzystania zdobytej wiedzy z zakresu z lingwistyki aksjologicznej.

Forma i warunki zaliczenia:

Warunek uzyskania zaliczenia przedmiotu: obecność i aktywne uczestniczenie w ćwiczeniach, uzyskanie pozytywnej oceny z pisemnego kolokwium zaliczeniowego.

Przedział punktacji:

0% – 50% – niedostateczny

51% - 60% - dostateczny

61% - 70% - dostateczny plus

71% - 80% - dobry

81% - 90% - dobry plus

91% - 100% - bardzo dobry

Bilans punktów ECTS: 4

Studia stacjonarne

Aktywność	Obciążenie studenta
Udział w ćwiczeniach	30 godzin
Samodzielne przygotowanie się do ćwiczeń	36 godzin
Przygotowanie się do zaliczenia ustnego	32 godziny
Udział w konsultacjach	2 godziny
Sumaryczne obciążenie pracą studenta	100 godzin
Punkty ECTS za przedmiot	4

Sylabus przedmiotu / modułu kształcenia

Nazwa przedmiotu/modułu kształcenia:		Interpretacje porównawcze	
Nazwa w języku angielskim:		Comparative interpretations	
Język wykładowy:	polski		
Kierunek studiów, dla którego przedmiot jest oferowany:		filologia polska	
Jednostka realizująca:		Wydział Nauk Humanistycznych	
Rodzaj przedmiotu/modułu kształcenia (obowiązkowy/fakultatywny):		fakultatywny	
Poziom modułu kształcenia (np. pierwszego lub drugiego stopnia, jednolitych magisterskich):		drugiego stopnia	
Rok studiów:	pierwszy		
Semestr:		trzeci	
Liczba punktów ECTS:	4		
Imię i nazwisko koordynatora przedmiotu:		Dr hab. Andrzej Borkowski	
Imię i nazwisko prowadzących zajęcia:		Dr hab. Andrzej Borkowski, dr hab. Barbara Stelingowska	
Założenia i cele przedmiotu:		Celem przedmiotu jest pogłębienie i rozwinięcie umiejętności analizy tekstów literackich różnych epok.	
Symbol efektu	Efekty uczenia się		Symbol efektu kierunkowego
	WIEDZA Student zna i rozumie:		
W_01	terminologię specjalistyczną szczególnie z zakresu literaturoznawstwa polskiego;		K_W02
W_02	problemy analizy i interpretacji tekstu, cel i zakres badań nad literaturą polską, jej uwarunkowaniami genologicznymi i stylistycznymi;		K_W03
W_03	zagadnienia z zakresu związków literatury polskiej i powszechnej, komparatystyki literackiej oraz perspektywy szerokiego wykorzystania wiedzy literaturoznawczej i językoznawczej w różnego typu projektach badawczych.		K_W07
Symbol efektu	UMIEJĘTNOŚCI Student potrafi:		Symbol efektu kierunkowego

U_01	sprawnie i efektywnie wyszukiwać informacje oraz je selekcjonować, a także łączyć wiedzę z różnych dyscyplin, wykorzystując ją w kontekście czynności badawczych;	K_U04
U_02	analizować, definiować, redagować, streszczać i interpretować, tworzyć i edytować teksty, wykorzystując wiedzę z zakresu literaturoznawstwa;	K_U06
U_03	przygotować wystąpienie ustne w języku polskim uwzględniając wielorakość gatunków mowy oraz ich specyfikę.	K_U08
Symbol efektu	KOMPETENCJE SPOŁECZNE Student jest gotów do:	Symbol efektu kierunkowego
K_01	otwartości na inne kultury, podejmowania działań, które mają na celu aktywne uczestnictwo w przedsięwzięciach na rzecz zachowania dziedzictwa kulturowego, zwłaszcza literackiego, małej i wielkiej ojczyzny.	K_K02
Forma i typy zajęć:		Ćwiczenia audytoryjne
Wymagania wstępne i dodatkowe:		
Umiejętność eksplikacji tekstu literackiego.		
Treści modułu kształcenia:		
Biblia jako kontekst interpretacyjny współczesnej poezji polskiej (wybrane przykłady); Topika antyczna w literaturze polskiego baroku (wybrane przykłady); Renesansowa kultura śmiechu (M. Rej – F. Rabelais); W. Szekspir – J. Słowacki (<i>Król Lear</i> i <i>Kordian</i>); Świat wartości w powieści polskiej i francuskiej XIX w. (<i>Ludzie bezdomni</i> – <i>Germinal</i>); Wątki neoklasyczne w literaturze XX wieku (T. S. Eliot – Z. Herbert); Historia z Loudun (J. Iwaszkiewicz – J. Kawalerowicz – K. Penderecki); Literatura i duchowość (K. Wojtyła, J. Twardowski, P. Claudel); Muzyczne konteksty poezji (A. Osiecka, J. Kaczmarski, Bob Dylan); Problem sztucznej inteligencji w literaturze i filmie (S. Lem); Między historią a paszkwilem (J. Siedlecka – J. Kosiński); Zagłada w literaturze i filmie (Z. Nałkowska – K. Chiger – A. Holland);		
Literatura podstawowa:		
Teksty źródłowe: P. Claudel, <i>Wybór dramatów</i>, oprac. H. Sawecka, Lublin 1998. T. S. Eliot, <i>Kto to jest klasyk i inne eseje</i>, przeł. M. Heydel, Kraków 1998. Z. Herbert, <i>Wiersze zebrane</i>, oprac. R. Krynicki, Kraków 2011.		

- J. Iwaszkiewicz, *Matka Joanna od Aniołów*, Warszawa 1975 (lub wyd. inne).
- J. Kosiński, *Malowany ptak*, Warszawa 1990 (lub wyd. inne).
- S. Lem, *Golem XIV*, Kraków 2021 (lub wyd. inne).
- Z. Nałkowska, *Medaliony* (wyd. dowolne).
- F. Rabelais, *Gargantua i Pantagruel*, przeł. T. Żeleński (Boy), Warszawa 1973 (lub wyd. inne).
- M. Rej, *Figliki*, oprac. M. Bokszczanin, Warszawa 1970.
- J. Słowacki, *Kordian*, oprac. M. Inglot, Wrocław 1974, BN.
- W. Szekspir, *Makbet*, przeł. S. Barańczak, Kraków 1998 (lub wyd. inne).
- J. Twardowski, *Poezje wybrane*, Warszawa 1999.
- K. Wojtyła, *Tryptyk rzymski. Medytacje*, Kraków 2003.
- E. Zola, *Germinal* (wydanie dowolne).
- S. Żeromski, *Ludzie bezdomni*, Warszawa 1997 (lub wyd. inne).

Opracowania:

- A. Karpiński, *Renesans*, Warszawa 2008.
- C. Hernas, *Literatura baroku*, Warszawa 1999.
- *Literatura współczesna (1956-2005)*, Bochnia 2006.
- D. Siwicka, *Romantyzm 1822-1863*, Warszawa 2002.

Literatura dodatkowa:

- A. Borkowski, „*Matka Joanna od Aniołów*” Jarosława Iwaszkiewicza. *Adaptacje i interpretacje*, w: *Kody kultury...*, red. H. Kubicka i O. Taranek, Wrocław 2009.
- S. Buryła, *Wokół Zagłady. Szkice o literaturze Holokaustu*, Kraków 2016.
- J. Siedlecka, *Czarny ptasior*, Gdańsk 1994 (lub wyd. inne).
- *Stanisław Lem – pisarz myśliciel, człowiek*, red. J. Jarzębski, A. Sulikowski, Kraków 2003.
- J. Tomkowski, *Literatura powszechna*, Warszawa 2000.
- S. Wysłouch, *Literatura a sztuki wizualne*, Warszawa 1994.

Planowane formy/działania/metody dydaktyczne:

Analiza tekstu, heureka, metoda projektu.

Sposoby weryfikacji efektów uczenia się osiągniętych przez studenta:

Symbol efektu	Metody weryfikacji efektów uczenia się
W_01, W_02, W_03	Efekty z wiedzy sprawdzane będą podczas testu pisemnego, sprawdzającego terminologię specjalistyczną szczególnie z zakresu literaturoznawstwa polskiego
U_01, U_02, U_03	Efekty z umiejętności sprawdzane będą podczas przygotowania i przedstawienia prezentacji multimedialnej
K_01	Efekty z kompetencji społecznych zostaną sprawdzone podczas zaangażowania

	studenta w zajęcia, dyskusję, pracę zespołową i inne	
Forma i warunki zaliczenia:		
Obecność, zaliczenie testu pisemnego:		
0% – 50% – 2		
51% - 60% - 3		
61% - 70% - 3,5		
71% - 80% - 4		
81% - 90% - 4,5		
91% - 100% - 5		
Bilans punktów ECTS:		
Studia stacjonarne		
Aktywność	Obciążenie studenta	
Udział w ćwiczeniach	30 godzin	
Samodzielne przygotowanie się do zaliczenia	30 godzin	
Przygotowanie się do testu	30 godzin	
Przygotowanie prezentacji	7 godzin	
Udział w konsultacjach z przedmiotu	3 godziny	
Sumaryczne obciążenie pracą studenta	100 godzin	
Punkty ECTS za przedmiot	4 ECTS	

Sylabus przedmiotu / modułu kształcenia

Nazwa przedmiotu/modułu kształcenia:		Historia języka polskiego z onomastyką	
Nazwa w języku angielskim:		History of Polish language and onomastics 1	
Język wykładowy:	polski		
Kierunek studiów, dla którego przedmiot jest oferowany:		filologia polska	
Jednostka realizująca:	Wydział Nauk Humanistycznych		
Rodzaj przedmiotu/modułu kształcenia (obowiązkowy/fakultatywny):		obowiązkowy	
Poziom modułu kształcenia (np. pierwszego lub drugiego stopnia, jednolitych magisterskich):		drugiego stopnia	
Rok studiów:	drugi		
Semestr:		trzeci	
Liczba punktów ECTS:	3		
Imię i nazwisko koordynatora przedmiotu:		dr hab. Jarosław Karzarnowicz	
Imię i nazwisko prowadzących zajęcia:		dr hab. Jarosław Karzarnowicz, dr hab. Beata Żywicka	
Założenia i cele przedmiotu:		Obszar wiedzy z zakresu historii języka polskiego obejmuje znajomość uporządkowanej terminologii i najważniejszych pojęć, takich jak: ewolucja języka, genealogia, periodyzacja. Domenę stanowi znajomość korzeni języka polskiego, jego usytuowanie w rodzinie i lidze językowej, przyswojenie wiedzy o rodzajach źródeł do badań historycznojęzykowych oraz o historycznych, kulturowych, politycznych i ekonomicznych wpływach innych języków na polszczyznę w różnych okresach jej rozwoju; poznanie różnych odmian stylowych polszczyzny historycznej; kształcenie umiejętności rozpoznawania różnych klas i podklas nazw własnych i ich związków z historią i kulturą; kształcenie umiejętności określania językowej i pozajęzykowej motywacji nazw własnych i ich roli w różnych typach tekstów.	
Symbol efektu	Efekty uczenia się		Symbol efektu kierunkowego
	WIEDZA Student zna i rozumie:		

W_01	Ma pogłębioną wiedzę o istocie, zakresie i miejscu językoznawstwa historycznego w lingwistyce.	K_W01; K_W02
W_02	Ma poszerzoną i pogłębioną wiedzę o historycznych tendencjach rozwojowych języka polskiego.	K_W05; K_W08
W_03	Posiada pogłębioną wiedzę o historycznych związkach języka i szeroko pojętej kultury.	K_W05; K_W08
W_04	Zna terminologię z zakresu językoznawstwa historycznego i onomastyki.	K_W02; K_W08
W_05	Zna różne typy słowników historycznych języka polskiego.	K_W09
Symbol efektu	UMIEJĘTNOŚCI Student potrafi:	Symbol efektu kierunkowego
U_01	Potrafi sukcesywnie włączać do swojego słownictwa specjalistyczną terminologię historycznojęzykową i onomastyczną.	K_U02
U_02	Potrafi analizować dawne teksty źródłowe i interpretować zawarte w nich zjawiska językowe w aspekcie historycznojęzykowym i onomastycznym.	K_U03
U_03	Potrafi umiejętnie zmierzać do coraz większej samodzielności w stawianiu i rozwiązywaniu problemów badawczych w dziedzinie historii języka polskiego i onomastyki.	K_U05
Symbol efektu	KOMPETENCJE SPOŁECZNE Student jest gotów do:	Symbol efektu kierunkowego
K_01	Stara się krzewić wiedzę o przeszłości języka polskiego i jego kulturze	K_K01
K_02	Jest tolerancyjny dla wartościowych wpływów obcych na język i kulturę polską	K_K02
Forma i typy zajęć:		wykład
Wymagania wstępne i dodatkowe:		
Przedmiot nawiązuje do podstawowej wiedzy studentów, zdobytej na zajęciach z gramatyki historycznej języka polskiego, dialektologii, leksykologii i leksykografii podczas studiów filologicznych I stopnia.		
Treści modułu kształcenia:		
1. Dlaczego język się zmienia? Zasady rządzące ewolucją języka. Podstawy teoretyczne i metody badań w zakresie historii języka i onomastyki. Historia języka i dyscypliny pokrewne. Periodyzacja dziejów języka polskiego: epoka przedpiśmienna, epoka staropolska, doba średniopolska i nowopolska. Przegląd najważniejszych stanowisk badawczych. 2. Klasyfikacja języków historyczna, geograficzna i typologiczna. 3. Powstanie polskiego języka literackiego na tle zróżnicowania regionalnego polszczyzny.		

4. Zróżnicowanie funkcjonalno-stylistyczne języka polskiego w poszczególnych epokach rozwoju polszczyzny. Kształtowanie się różnych odmian stylowych i funkcjonalnych języka.
5. Językowe zabytki polszczyzny. Piśmiennictwo religijno-kościelne: apokryfy, żywoty, legendy na wybranych przykładach. Polskie piśmiennictwo średniowieczne o charakterze społecznym, polemicznym, propagandowym i agitacyjnym. Proza kościelno-religijna. Modlitwy i pieśni.
6. Zapożyczenia leksykalne w poszczególnych epokach rozwoju języka polskiego i ich dalsze losy w polszczyźnie. Mechanizmy zmian językowych. Formy innowacyjne, regresywne i archaiczne.
7. Archaizmy, archaizmy rzeczowe, czyli historyzmy – charakterystyka ogólna i podział.
8. Innowacje systemu fonetycznego. Zmiany w systemie słowotwórczym, fleksyjnym i składniowym.
9. Język polski w świecie współczesnym. Pozycja języka polskiego. Język polski za wschodnią granicą Polski.
10. Onomastyka jako nauka o nazwach własnych. Zakres i metody badań onomastycznych.
11. Imię osobowe, przezwisko, nazwisko, przydomek w historii języka polskiego.
12. Nazwy miejscowe – ich klasyfikacja; związek z historią i kulturą.
13. Nazwy terenowe (mikrotoponimy) w historii języka polskiego. Specyficzne cechy nazw terenowych i ich związek z właściwościami językowymi terytorialnych odmian języka. Typy strukturalne nazw terenowych i ich motywacja semantyczna.
14. Pozostałe kategorie nazw własnych (hydronimy, oronimy, urbonimy, zoonimy, chrematonimy).
15. Słowniki onomastyczne i ich rodzaje.

Literatura podstawowa:

1. Irena Bajerowa, 2003, *Zarys historii języka polskiego 1939-2000*, Warszawa.
2. Stanisław Borawski, 2000, *Wprowadzenie do historii języka polskiego*, Warszawa.
3. Zenon Klemensiewicz, 1999, *Historia języka polskiego*, Warszawa.
4. Tadeusz Lehr-Spławiński, 1978, *Język polski. Pochodzenie, powstanie, rozwój*, Warszawa.
5. Witold Taszycki (opr.), 1975, *Najdawniejsze zabytki języka polskiego*, Wrocław
6. Ewa Rzetelska-Feleszko (red.), 1998, *Polskie nazwy własne. Encyklopedia*, Warszawa-Kraków.
7. Bogdan Walczak, 1999, *Zarys dziejów języka polskiego*, Wrocław.

Literatura dodatkowa:

1. Wiesław Wydra, Wojciech R. Rzepka, wybór i oprac., 1995, *Chrestomatia staropolska. Teksty do roku 1543*, Wrocław.
2. Zofia Kaleta, 1998, *Nazwiska w kulturze polskiej*, Warszawa.
3. Jerzy Bartmiński, Artur Timofiejew (red.), 2017, *Rozmyślanie przemyskie. Świadectwo średniowiecznej kultury religijnej*, Przemyśl.
4. Stanisław Borawski, Antoni Furdal 2003, *Wybór tekstów do historii języka polskiego*, Warszawa.
5. Janusz Rieger, 2001, *Język polski na Wschodzie*, [w:] *Współczesny język polski*, red. Jerzy Bartmiński, Lublin, s. 575–591.
6. Janusz Rieger, Janusz Siatkowski, 2001, *Kontakty polszczyzny z językami słowiańskimi*, [w:] *Współczesny język polski*, red. Jerzy Bartmiński, Lublin, s. 541–555.
7. Witold Taszycki, 1967, *Najdawniejsze zabytki języka polskiego*, Wrocław–Warszawa–Kraków.

Planowane formy/działania/metody dydaktyczne:

Wykład wspomagany prezentacją multimedialną.

Sposoby weryfikacji efektów uczenia się osiąganym przez studenta:

Symbol efektu

Metody weryfikacji efektów uczenia się

W_01, W_02, W_03, W_04, W_05	Efekty z wiedzy będą weryfikowane na podstawie pisemnych odpowiedzi udzielonych na pytania sprawdzające podczas egzaminu kontrolującego stopień opanowania przez studentów materiału wykładowego oraz wskazanych przez wykładowcę pozycji z literatury przedmiotu (test zawierający pytania o charakterze otwartym i zamkniętym).
U_01, U_02, U_03	Efekty z umiejętności będą weryfikowane poprzez przygotowanie prezentacji na zadany temat o charakterze problemowym, poddany pod dyskusję na wykładzie w aspekcie omawianej tematyki.
K_01, K_02	Efekty z kompetencji będą weryfikowane poprzez obserwację zachowań, zaangażowanie w dyskusji pozwalające ocenić umiejętności praktyczne studenta, rozwiązywanie zadań problemowych, w trakcie których student jest obserwowany przez nauczyciela oraz oceniany pod kątem systematyczności, aktywności i gotowości do wykorzystania zdobytej wiedzy z historii języka polskiego z onomastyką.

Forma i warunki zaliczenia:

Warunek uzyskania zaliczenia przedmiotu: obecność na wykładach, uzyskanie pozytywnej oceny z egzaminu pisemnego.

Przedział punktacji:

0% – 50% – niedostateczny

51% - 60% - dostateczny

61% - 70% - dostateczny plus

71% - 80% - dobry

81% - 90% - dobry plus

91% - 100% - bardzo dobry

Bilans punktów ECTS: 3

Studia stacjonarne

Aktywność	Obciążenie studenta
Udział w wykładach	30 godzin
Przygotowanie się do zaliczenia przedmiotu	41 godziny
Udział w konsultacjach i egzaminie	4 godziny
Sumaryczne obciążenie pracą studenta	75 godzin
Punkty ECTS za przedmiot	3

Sylabus przedmiotu / modułu kształcenia

Nazwa przedmiotu/modułu kształcenia:		Seminarium magisterskie 2	
Nazwa w języku angielskim:		MA Seminar 2	
Język wykładowy:	polski		
Kierunek studiów, dla którego przedmiot jest oferowany:		filologia polska	
Jednostka realizująca:		Wydział Nauk Humanistycznych	
Rodzaj przedmiotu/modułu kształcenia (obowiązkowy/fakultatywny):		obowiązkowy	
Poziom modułu kształcenia (np. pierwszego lub drugiego stopnia, jednolitych magisterskich):		drugiego stopnia	
Rok studiów:	drugi		
Semestr:		trzeci	
Liczba punktów ECTS:	6		
Imię i nazwisko koordynatora przedmiotu:		dr hab. Barbara Stelingowska	
Imię i nazwisko prowadzących zajęcia:		dr hab. Roman Bobryk, dr hab. Andrzej Borkowski, dr hab. Sławomir Sobieraj, dr hab. Beata Wałęciuk-Dejneka, dr hab. Alina Maciejewska, dr hab. Beata Żywicka	
Założenia i cele przedmiotu:		Celem zajęć jest wprowadzenie studenta w podstawy metodologii samodzielnej pracy badawczej oraz uzyskanie umiejętności prezentowania jej rezultatów w formie rozprawy (pracy magisterskiej). Nabycie wiedzy z zakresu metodologii badań literaturoznawczych i językoznawczych oraz zasad opracowywania pracy naukowej. Opanowanie umiejętności samodzielnego formułowania problemów badawczych, doboru odpowiednich metod i narzędzi. Nabycie gotowości do krytycznej oceny własnych ustaleń badawczych, prowadzenia dyskusji naukowej oraz rzetelnego i etycznego posługiwania się materiałem źródłowym.	
Symbol efektu	Efekty uczenia się		Symbol efektu kierunkowego
	WIEDZA Student zna i rozumie:		
W_01	współczesne teorie literatury oraz języka polskiego, ich specyfikę, możliwości ich zastosowania i modyfikacji na użytek różnorodnych		K_W10

	projektów badawczych związanych z pracą dyplomową oraz indywidualną.	
W_02	wiedzę na temat badań literaturoznawczych i językoznawczych w zakresie filologii polskiej;	K_W01
W_03	terminologię specjalistyczną szczególnie z zakresu literaturoznawstwa i językoznawstwa polskiego	K_W02
Symbol efektu	UMIEJĘTNOŚCI Student potrafi:	Symbol efektu kierunkowego
U_01	wykorzystywać określone źródła informacji, wyszukiwać, selekcjonować oraz integrować informacje pochodzące z różnych źródeł i na tej podstawie formułować krytyczne sądy i rozwiązywać nietypowe problemy literaturoznawcze i językoznawcze, jak też w sposób innowacyjny wykonywać zadania w różnorodnych warunkach;	K_U01
U_02	osiągnąć samodzielność w stawianiu i rozwiązywaniu problemów badawczych literaturoznawczych i językoznawczych, używając merytorycznej argumentacji w oparciu o poglądy i doświadczenia własne oraz innych i komunikować się na tematy specjalistyczne, szczególnie literaturoznawcze i językoznawcze;	K_U05
U_03	analizować różnorodne teksty, samodzielnie poszerzając swoją wiedzę literacką i językową, jak też wykorzystywać nowe formy funkcjonowania książki (e-book, audiobook), oraz rozwijać własne predyspozycje, umiejętności badawcze, dokonując wyborów czytelniczych i dobierając odpowiednie narzędzia i metody w pracy badawczej;	K_U03
Symbol efektu	KOMPETENCJE SPOŁECZNE Student jest gotów do:	Symbol efektu kierunkowego
K_01	otwartości na inne kultury, podejmowania działań, które mają na celu aktywne uczestnictwo w przedsięwzięciach na rzecz zachowania dziedzictwa kulturowego, zwłaszcza literackiego, małej i wielkiej ojczyzny;	K_K02
K_02	budowania społeczeństwa otwartego, szanującego odmienności kulturowe, zajmując postawę otwartości i zrozumienia wobec inności i niepełnosprawności;	K_K04
Forma i typy zajęć:		seminarium dyplomowe
Wymagania wstępne i dodatkowe:		
Student powinien posiadać umiejętność analizy i interpretacji tekstów literackich oraz tekstów kultury, a także podstawowych pojęć metodologicznych na poziomie licencjackim z zakresu literaturoznawstwa/językoznawstwa polskiego i jego kontekstów. Być przygotowanym do samodzielnej pracy z tekstem naukowym i literackim. Wykazywać się gotowością do systematycznej pracy badawczej oraz do uczestnictwa w dyskusji naukowej.		
Treści modułu kształcenia:		

Tematyka seminarium obejmuje zagadnienia związane z literaturą polską wraz z jej różnorodnymi kontekstami (np. kulturoznawczymi, dydaktycznymi i innymi) oraz metodologią pracy badawczej w obrębie literaturoznawstwa/językoznawstwa polskiego i jego kontekstów. Zajęcia będą prowadzone w zróżnicowanych formach (np.: wykład, konwersatorium, ćwiczenia). Tematy pracy magisterskiej będą ustalane indywidualnie, muszą dotyczyć literatury polskiej. Mogą odnosić się do jej różnych kontekstów, także zagadnień komparatystycznych i multidyscyplinarnych z założeniem problematyki polonistycznej jako wiodącej.

Wyszukiwanie i gromadzenie materiałów. Wykorzystanie współczesnych źródeł informacji (bazy danych, archiwa cyfrowe, biblioteki internetowe). Zajęcia praktyczne w bibliotece, zdobywanie umiejętności efektywnego wyszukiwania materiałów.

Kompozycja rozprawy naukowej. Zasady układu i struktury pracy badawczej: wstęp, rozwinięcie, zakończenie. Wskazówki dotyczące redakcji i edytorstwa, wykorzystanie narzędzi do edycji tekstu.

Gromadzenie danych, wyszukiwanie materiałów w cyfrowych zasobach. Praca z różnorodnymi typami tekstów (literackimi, kulturowymi, dydaktycznymi) w celu wzbogacenia własnych badań.

Ocena prezentacji co najmniej dwóch rozdziałów pracy magisterskiej (dyskusje z promotorem, dyskusje seminaryjne).

Konsultacje indywidualne. Ocena postępów w przygotowaniu pracy magisterskiej, pomoc w określeniu zakresu badań i metodologii.

Literatura podstawowa:

Pułto Andrzej, *Prace magisterskie i licencjackie. Wskazówki dla studentów*, Warszawa 2000

Majchrzak Jadwiga, Mendel Tadeusz, *Metodyka pisania prac magisterskich i dyplomowych*, Poznań 1995

Wojcik Krystyna, *Piszę akademicką pracę promocyjną – licencjacką, magisterską, doktorską*, Warszawa 2005

Zendrowski Radosław, *Praca magisterska, licencjat. Krótki przewodnik po metodologii pisania pracy dyplomowej*, Warszawa 2009

Woźniak Krzysztof, *O pisaniu pracy magisterskiej na studiach humanistycznych. Przewodnik praktyczny*, Warszawa 1998

Literatura dodatkowa:

Olivier Paul, *Jak pisać prace uniwersyteckie: poradnik dla studentów*, Kraków 1999

Szmiągłowska Teresa, *Niezbędnik młodego naukowca: poradnik dla piszącego pracę dyplomową*, Warszawa 2007

Planowane formy/działania/metody dydaktyczne:

Wykład problemowy, praca z tekstem, dyskusja, metoda badawcza (dociekania naukowego), konsultacje

Sposoby weryfikacji efektów uczenia się osiągniętych przez studenta:

Symbol efektu	Metody weryfikacji efektów uczenia się
W_01, W_02, W_03	Efekty z wiedzy będą sprawdzane podczas konsultacji. Student omawia z promotorem stan zaawansowania pracy, prezentuje swoją wiedzę o temacie oraz sposób, w jaki wykorzystuje metodologię i źródła w swojej pracy. Sprawdzi to zdolność studenta do samodzielnego opracowywania tematu, krytycznego myślenia, selekcji i analizy źródeł oraz umiejętności stosowania odpowiednich

	metod badawczych w kontekście pracy naukowej.
U_01, U_02, U_03	Efekty z umiejętności będą sprawdzane podczas prezentacji przez studenta rozdziału pracy magisterskiej. Sprawdzi to zdolność studenta do jasnego i strukturalnego przedstawienia wyników swojej pracy, umiejętność obrony swoich argumentów, a także zdolność do krytycznej analizy i ewaluacji swojej pracy w kontekście naukowym.
K_01, K_02	Efekty z zakresu kompetencji będą weryfikowane poprzez indywidualną prezentację projektu badawczego przed grupą. Sprawdzi to zdolność studenta do klarownego przedstawiania wyników swojej pracy, a także zdolność do reagowania na pytania i uwagi, rozwijając kompetencje w zakresie prezentacji naukowej i współpracy z innymi.

Forma i warunki zaliczenia:

Zaliczenie na podstawie zgodnej z harmonogramem realizacji tematu badawczego, tj. postępów pracy badawczej i przygotowywania kolejnych fragmentów pracy magisterskiej. Oceny za konkretną część pracy: regularne uczestnictwo w zajęciach (min. 10% obecności), aktywność i zaangażowanie w seminarium (20%), przedstawienie kolejnych wersji pracy dyplomowej (70%).

Bilans punktów ECTS:

Studia stacjonarne

Aktywność	Obciążenie studenta
Udział w seminarium	30 godzin
Konsultacje	5 godzin
Pisanie pracy magisterskiej	115 godzin
Sumaryczne obciążenie pracą studenta	150 godzin
Punkty ECTS za przedmiot	6 ECTS

Sylabus przedmiotu / modułu kształcenia		
Nazwa przedmiotu/modułu kształcenia:		Psychologia uczenia się
Nazwa w języku angielskim:		Psychology education
Język wykładowy:	polski	
Kierunek studiów, dla którego przedmiot jest oferowany:		Filologia polska, sp. nauczycielska
Jednostka realizująca:	Instytut Językoznawstwa i Literaturoznawstwa/Instytut Pedagogiki	
Rodzaj przedmiotu/modułu kształcenia (obowiązkowy/fakultatywny):		fakultatywny
Poziom modułu kształcenia (np. pierwszego lub drugiego stopnia):		drugiego stopnia
Rok studiów:	drugi	
Semestr:	trzeci	
Liczba punktów ECTS:	1	
Imię i nazwisko koordynatora przedmiotu:		Dr Andrzej Sędek
Imię i nazwisko prowadzących zajęcia:		Dr Andrzej Sędek
Założenia i cele przedmiotu:		Celem przedmiotu jest pogłębienie wiedzy z zakresu psychologii uczenia się niezbędnej do rozumienia zachowań nauczycieli i uczniów. Wyposażenia w wiedzę i umiejętności z zakresu psychologii edukacji niezbędne do wykorzystania w praktyce pedagogicznej.
Symbol efektu	Efekt uczenia się: WIEDZA Zna i rozumie:	Symbol efektu ze standardu
S_W02	proces uczenia się: modele uczenia się, w tym koncepcje klasyczne i współczesne ujęcia w oparciu o wyniki badań neuropsychologicznych, metody i techniki uczenia się z uwzględnieniem rozwijania metapoznania, trudności w uczeniu się, ich przyczyny i strategie ich przezwyciężania, metody i techniki identyfikacji oraz wspomagania rozwoju uzdolnień i zainteresowań, bariery i trudności w procesie komunikowania się, techniki i metody usprawniania komunikacji z uczniem oraz między uczniami;	B.1.W4.
Symbol efektu	Efekt uczenia się: UMIEJĘTNOŚCI Potrafi:	Symbol efektu ze standardu

S_U04	rozpoznawać bariery i trudności uczniów w procesie uczenia się;	B.1.U5.
S_U05	identyfikować potrzeby uczniów w rozwoju uzdolnień i zainteresowań;	B.1.U6.
Symbol efektu	Efekt uczenia się: KOMPETENCJE SPOŁECZNE Jest gotów do:	Symbol efektu ze standardu
S_K02	wykorzystania zdobytej wiedzy psychologicznej do analizy zdarzeń pedagogicznych;	B.1.K2.
Forma i typy zajęć:		Wykład
Wymagania wstępne i dodatkowe:		
Wiedza z zakresu psychologii, nauk społecznych z wcześniejszych etapów edukacji.		
Treści modułu kształcenia:		
Psychologia uczenia się– zagadnienia wprowadzające. Psychologiczne podstawy wychowania. Podstawy skutecznego nauczania i uczenia się. Ideologie edukacji. Proces uczenia się w szkole ponadpodstawowej: modele uczenia się, w tym koncepcje klasyczne i współczesne ujęcia w oparciu o wyniki badań neuropsychologicznych, metody i techniki uczenia się z uwzględnieniem rozwijania metapoznania, trudności w uczeniu się, ich przyczyny i strategie ich przewyższania, metody i techniki identyfikacji oraz wspomagania rozwoju uzdolnień i zainteresowań, bariery i trudności w procesie komunikowania się, techniki i metody usprawniania komunikacji z uczniem oraz między uczniami. Reguły współdziałania, procesy komunikowania się, bariery w komunikowaniu się, media i ich wpływ wychowawczy, style komunikowania się uczniów i nauczyciela, bariery w komunikowaniu się w klasie, różne formy komunikacji – autoprezentacja, aktywne słuchanie, efektywne nadawanie, komunikacja niewerbalna, porozumiewanie się emocjonalne w klasie, porozumiewanie się w sytuacjach konfliktowych. Tradycyjne i alternatywne metody nauczania. Uczniowie ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi. Nauczyciel jako podmiot procesu edukacyjnego i jego specyficzne problemy. Edukacja na poziomie szkoły ponadpodstawowej i edukacja całonocowa.		
Literatura podstawowa:		
Dembo M.H. (1997). Stosowana psychologia wychowawcza. Warszawa: WSiP. (wybrane fragmenty) Zimbardo, P.G., Johnson, R.L., McCann, V. (2010). Psychologia – kluczowe koncepcje, tom 2: Motywacja i uczenie się. Warszawa: Wydawnictwo Naukowe PWN. (wybrane fragmenty) Galloway Ch., [1988], Psychologia uczenia się i nauczania, T. I i II, wyd. I, s. 306, s. 301.(wybrane fragmenty)		
Literatura dodatkowa:		
Grandin T.(2022) Piękne umysły. Jak ludzie myślący obrazami, wzorami i abstrakcjami postrzegają świat, Copernicus Center press Dehaene, S., (2021) Jak się uczymy. Dlaczego mózgi uczą się lepiej niż komputery...jak dotąd. Copernicus Center press Melosik Z.; Śliwerski B. (red.) (2010), Edukacja alternatywna w XXI wieku. Poznań – Kraków: Oficyna Wydawnicza Impuls.		

Koterski, R. (2017) Włam się do mózgu, Alterberg
 Brophy J., (2010), Motywowanie uczniów do nauki,
 Sędek, G. (1995) Bezradność intelektualna w szkole, PAN
 Weigl, B. (1998) Inni to także my : mniejszości narodowe w Polsce : Białorusini, Cyganie, Litwini, Niemcy, Ukraińcy, Żydzi Gdańskie Wydawnictwo Psychologiczne
 Sędek A. (2004),Przygotowanie dziecka do szkoły- dojrzałość szkolna, [w:] J. Stypułkowska (red) Problemy rozwoju i wychowania, Warszawa
 Dyrda, J.M, Sędek, A. (2006) Agresja i przemoc we współczesnym społeczeństwie, Siedlce

Planowane formy/działania/metody dydaktyczne:

Metody: problemowa, podająca, ćwiczenia praktyczne. Formy: indywidualna, grupowa, zbiorowa

Sposoby weryfikacji efektów uczenia się osiągniętych przez studenta:

Weryfikacja efektów uczenia się z zakresu wiedzy przeprowadzana jest w trakcie zaliczenia pisemnego (test wyboru) sprawdzającego stopień opanowania przez studentów materiału wykładowego oraz wskazanych pozycji literatury. Weryfikacja efektów uczenia się w zakresie umiejętności i kompetencji następuje poprzez ocenę udziału w dyskusji.

Forma i warunki zaliczenia:

Zaliczenie z oceną. Wykłady: test wielokrotnego wyboru – kryteria oceny: 0 – 50 % - niedostateczna, 51 – 60% - dostateczna, 61 – 70% - dostateczna plus, 71 – 80% - dobra, 81 – 90% - dobra plus, 91 – 100% bardzo dobra).

Bilans punktów ECTS:

Studia stacjonarne

Aktywność

Obciążenie studenta

Wykłady

15 godzin

Samodzielne przygotowanie się do zajęć w tym:

10 godzin

Samodzielne studiowanie literatury

5 godzin

Samodzielne przygotowanie do zaliczenia przedmiotu

5 godzin

Sumaryczne obciążenie pracą studenta

25 godzin

Punkty ECTS za przedmiot

1

Sylabus przedmiotu / modułu kształcenia			
Nazwa przedmiotu/modułu kształcenia:		Praca opiekuńczo-wychowawcza nauczyciela	
Nazwa w języku angielskim:		Methodology of care and educational work	
Język wykładowy:	polski		
Kierunek studiów, dla którego przedmiot jest oferowany:		Filologia polska, sp. nauczycielska	
Jednostka realizująca:		Instytut Językoznawstwa i Literaturoznawstwa/Instytut Pedagogiki	
Rodzaj przedmiotu/modułu kształcenia (obowiązkowy/fakultatywny):		fakultatywny	
Poziom modułu kształcenia (np. pierwszego lub drugiego stopnia):		drugiego stopnia	
Rok studiów:	drugi		
Semestr:	trzeci		
Liczba punktów ECTS:		1	
Imię i nazwisko koordynatora przedmiotu:		Dr Renata Matysiuk	
Imię i nazwisko prowadzących zajęcia:		Dr Renata Matysiuk	
Założenia i cele przedmiotu:		Celem przedmiotu jest zapoznanie studentów z charakterystyką systemu opiekuńczo-wychowawczego i wdrożenie studentów do jego analizy krytycznej wraz z propozycjami nowych rozwiązań.	
Symbol efektu	Efekt uczenia się: WIEDZA Zna i rozumie:		Symbol efektu ze standardu
S_W07	zasady pracy opiekuńczo-wychowawczej nauczyciela: obowiązki nauczyciela jako wychowawcy klasy, metodykę pracy wychowawczej, program pracy wychowawczej, style kierowania klasą, ład i dyscyplinę, poszanowanie godności dziecka, ucznia lub wychowanka, różnicowanie, indywidualizację i personalizację pracy z uczniami, funkcjonowanie klasy szkolnej jako grupy społecznej, procesy społeczne w klasie, rozwiązywanie konfliktów w klasie lub grupie wychowawczej, animowanie życia społeczno-kulturalnego klasy, wspieranie samorządności i autonomii uczniów, rozwijanie u dzieci, uczniów lub wychowanków kompetencji komunikacyjnych i umiejętności społecznych niezbędnych do nawiązywania poprawnych relacji; pojęcia integracji i inkluzji; sytuację dziecka z niepełnosprawnością fizyczną i intelektualną w szkole ogólnodostępnej, problemy dzieci z zaburzeniami ze spektrum autyzmu i ich funkcjonowanie, problemy dzieci zaniedbanych i pozbawionych opieki oraz szkolną sytuację dzieci z doświadczeniem migracyjnym; problematykę dziecka w sytuacji kryzysowej lub traumatycznej; zagrożenia dzieci i młodzieży: zjawiska agresji i przemocy, w tym agresji elektronicznej, oraz uzależnień, w tym od środków psychoaktywnych i komputera, a także zagadnienia związane z grupami nieformalnymi.		B.2.W4.

	podkulturami młodzieżowymi i sektami;	
Symbol efektu	Efekt uczenia się: UMIEJĘTNOŚCI Potrafi:	Symbol efektu ze standardu
S_U13	zdiagnozować potrzeby edukacyjne ucznia i zaprojektować dla niego odpowiednie wsparcie;	B.2.U6.
S_U14	określić przybliżony potencjał ucznia i doradzić mu ścieżkę rozwoju;	B.2.U7.
Symbol efektu	Efekt uczenia się: KOMPETENCJE SPOŁECZNE Jest gotów do:	Symbol efektu ze standardu
S_K03	okazywania empatii uczniom oraz zapewniania im wsparcia i pomocy;	B.2.K1.
S_K04	profesjonalnego rozwiązywania konfliktów w klasie szkolnej lub grupie wychowawczej;	B.2.K2.
Forma i typy zajęć:		Wykład
Wymagania wstępne i dodatkowe:		
Pedagogika opiekuńcza, pedagogika dla nauczycieli, dydaktyka ogólna.		
Treści modułu kształcenia:		
1. Zasady pracy opiekuńczo-wychowawczej nauczyciela. 2. Obowiązki nauczyciela jako wychowawcy klasy. 3. Metodyka pracy wychowawczej. 4. Program pracy wychowawczej. 5. Style kierowania klasą, ład i dyscyplina. 6. Poszanowanie godności dziecka, ucznia lub wychowanka. 7. Różnicowanie, indywidualizacja i personalizacja pracy z uczniami. 8. Funkcjonowanie klasy szkolnej jako grupy społecznej. Procesy społeczne w klasie. 9. Rozwiązywanie konfliktów w klasie lub grupie wychowawczej. 10. Animowanie życia społeczno-kulturalnego klasy. Wspieranie samorządności i autonomii uczniów. 11. Rozwijanie u dzieci, uczniów lub wychowanków kompetencji komunikacyjnych i umiejętności społecznych niezbędnych do nawiązywania poprawnych relacji. 12. Sytuacja dziecka z niepełnosprawnością fizyczną i intelektualną w szkole ogólnodostępnej. Problemy dzieci z zaburzeniami ze spektrum autyzmu i ich funkcjonowanie. 13. Problemy uczniów zaniedbanych i pozbawionych opieki. 14. Szkolna sytuacja ucznia z doświadczeniem migracyjnym. Problematyka ucznia w sytuacji kryzysowej lub traumatycznej. 15. Zagrożenia dzieci i młodzieży: zjawisko agresji i przemocy, w tym agresji elektronicznej, oraz uzależnień, w tym od środków psychoaktywnych i komputera. Grupy nieformalne, podkultury młodzieżowe i sekty.		
Literatura podstawowa:		
1. Formy opieki, wychowania i wsparcia w zreformowanym systemie pomocy społecznej, red. J. Brągiel,		

S. Badora, Opole 2005.

2. Wojciechowska-Charlak B.(red.), Praca opiekuńczo-wychowawcza, Kielce 2003.

3. Wosik-Kawala D. (red.), Rodzinne i instytucjonalne środowiska opiekuńczo-wychowawcze, Lublin 2011.

4. Wojciechowska-Charlak B.(red.), Środowiska opiekuńczo-wychowawcze, Kielce 2002.

Literatura dodatkowa:

1. Dąbrowski Z., Teoretyczne podstawy opieki i wychowania opiekuńczego, Toruń, 1980.

2. Jundziłł I., Zarys pedagogik opiekuńczej, Gdańsk, 1984.

3. J. Brągiel, Metodyka pracy opiekuńczo-wychowawczej, Olsztyn 1984.

4. Kamińska U., Zarys metodyki pracy opiekuńczo-wychowawczej w rodzinnych i instytucjonalnych formach wychowania. Katowice 2002.

5. Prokosz M., Nowy model placówek opiekuńczo-wychowawczych, [W:] Teoretyczne i praktyczne aspekty współczesnej pedagogiki opiekuńczej, (red.) M. Biedroń, M. Prokosz, Toruń 2002.

6. Kępiński C., Opieka i wychowanie w rodzinie, Lublin 2003.

7. Kulpiński F., Wybrane problemy metodyki pracy opiekuńczo – wychowawczej, Częstochowa 1978.

8. Łobocki M., Organizowanie pracy wychowawczej z dziećmi i młodzieżą, Lublin 1994.

9. Łobocki M., ABC wychowania, Warszawa 1992.

Planowane formy/działania/metody dydaktyczne:

Metody: problemowa, sytuacyjna, aktywizujące. Formy: zbiorowa, grupowa, indywidualna

Sposoby weryfikacji efektów uczenia się osiągniętych przez studenta:

Ocena prezentacji studentów na wybrany temat. Przygotowanie przez studentów scenariuszy zajęć opiekuńczo-wychowawczych. Odpowiedź ustna z przygotowanej pracy na zaliczenie końcowe.

Forma i warunki zaliczenia:

Zaliczenie z oceną. Ocena wystawiona na podstawie ocen cząstkowych z: przygotowanej i przedstawionej na zaliczeniu prezentacji - opracowanego scenariusza zajęć i odpowiedzi ustnej na zakończenie zajęć.

Bilans punktów ECTS:

Studia stacjonarne

Aktywność

Obciążenie studenta

Wykłady

15 godzin

Praca samodzielna studenta:

10 godzin

Samodzielne studiowanie literatury

5 godzin

Samodzielne przygotowanie się do zaliczenia przedmiotu

5 godzin

Sumaryczne obciążenie pracą studenta

25 godzin

Punkty ECTS za przedmiot

1

Sylabus przedmiotu / modułu kształcenia		
Nazwa przedmiotu/modułu kształcenia:		Praca z uczniem ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi
Nazwa w języku angielskim:	Working with students with special educational needs	
Język wykładowy:	polski	
Kierunek studiów, dla którego przedmiot jest oferowany:		Filologia polska, sp. nauczycielska
Jednostka realizująca:	Instytut Językoznawstwa i Literaturoznawstwa/Instytut Pedagogiki	
Rodzaj przedmiotu/modułu kształcenia (obowiązkowy/fakultatywny):		fakultatywny
Poziom modułu kształcenia (np. pierwszego lub drugiego stopnia):		drugiego stopnia
Rok studiów:	drugi	
Semestr:	trzeci	
Liczba punktów ECTS:	2	
Imię i nazwisko koordynatora przedmiotu:		Dr Renata Matysiuk
Imię i nazwisko prowadzących zajęcia:		Dr Renata Matysiuk
Założenia i cele przedmiotu:		Celem przedmiotu jest wyposażenie studentów w wiedzę dotyczącą pracy z uczniem ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi.
Symbol efektu	Efekt uczenia się: WIEDZA Zna i rozumie:	Symbol efektu ze standardu
S_W06	wychowanie w kontekście rozwoju: ontologiczne, aksjologiczne i antropologiczne podstawy wychowania; istotę i funkcje wychowania oraz proces wychowania, jego strukturę, właściwości i dynamikę; pomoc psychologiczno-pedagogiczną w szkole – regulacje prawne, formy i zasady udzielania wsparcia w placówkach systemu oświaty, a także znaczenie współpracy rodziny ucznia i szkoły oraz szkoły ze środowiskiem pozaszkolnym;	B.2.W3.
S_W08	sytuację uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi: specjalne potrzeby edukacyjne uczniów i ich uwarunkowania (zakres diagnozy funkcjonalnej, metody i narzędzia stosowane w diagnozie), konieczność dostosowywania procesu kształcenia do specjalnych potrzeb edukacyjnych uczniów (projektowanie wsparcia, konstruowanie indywidualnych programów) oraz tematykę oceny skuteczności wsparcia uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi;	B.2.W5.

S_W09	zasady pracy z uczniem z trudnościami w uczeniu się; przyczyny i przejawy trudności w uczeniu się, zapobieganie trudnościom w uczeniu się i ich wczesne wykrywanie, specyficzne trudności w uczeniu się – dysleksja, dysgrafia, dysortografia i dyskalkulia oraz trudności w uczeniu się wynikające z dysfunkcji sfery percepcyjno-motorycznej oraz zaburzeń rozwoju zdolności, w tym językowych i arytmetycznych, i sposoby ich przezwyciężania; zasady dokonywania diagnozy nauczycielskiej i techniki diagnostyczne w pedagogice;	B.2.W6.
Symbol efektu	Efekt uczenia się: UMIEJĘTNOŚCI Potrafi:	Symbol efektu ze standardu
S_U12	rozpoznawać sytuację zagrożeń i uzależnień uczniów;	B.2.U5.
S_U13	zdiagnozować potrzeby edukacyjne ucznia i zaprojektować dla niego odpowiednie wsparcie;	B.2.U6.
Symbol efektu	Efekt uczenia się: KOMPETENCJE SPOŁECZNE Jest gotów do:	Symbol efektu ze standardu
S_K03	okazywania empatii uczniom oraz zapewniania im wsparcia i pomocy;	B.2.K1.
Forma i typy zajęć:		Wykład i ćwiczenia
Wymagania wstępne i dodatkowe:		
Posiadanie kompetencji w zakresie podstaw pedagogiki ogólnej, edukacji włączającej.		
Treści modułu kształcenia:		
Wykłady: 1. Poznawanie uczniów. 2. Techniki i ich ograniczenia, kwestie etyczne. 3. Typy uczniów. Uczeń szczególnie uzdolniony. Inny i obcy. Uczeń ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi. 4. Trudności i niepowodzenia szkolne. 5. Międzynarodowe i krajowe regulacje dotyczące praw człowieka, dziecka, ucznia oraz osób z niepełnosprawnością. 6. Pojęcie normy i patologii. 7. Zaburzenia rozwojowe, zaburzenia zachowania (w tym zespół nadpobudliwości psychoruchowej), zaburzenia emocjonalne (w tym lęki i fobie). Zaburzenia lękowe i nastroju. Zaburzenia osobowości. Agresja i przemoc (w tym agresja elektroniczna). Uzależnienia (w tym od środków psychoaktywnych i komputera). Zaburzenia odżywiania. Problemy zdrowotne ucznia i ich wpływ na jego sytuację szkolną. Niepełnosprawność fizyczna i intelektualna oraz jej konsekwencje psychologiczne. Zaburzenia w procesie rozwoju językowego. Całościowe zaburzenia w rozwoju. 8. Profilaktyka w szkole. Ćwiczenia: 1. Pomoc psychologiczno-pedagogiczna w szkole – regulacje prawne, formy i zasady udzielania wsparcia w placówkach systemu oświaty, a także znaczenie współpracy rodziny ucznia i szkoły oraz szkoły ze środowiskiem pozaszkolnym. 2. Zakres diagnozy funkcjonalnej, metody i narzędzia stosowane w diagnozie), konieczność		

dostosowywania procesu kształcenia do specjalnych potrzeb edukacyjnych uczniów (projektowanie wsparcia, konstruowanie indywidualnych programów) oraz tematykę oceny skuteczności wsparcia uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi. 3. Zasady pracy z uczniem z trudnościami w uczeniu się; przyczyny i przejawy trudności w uczeniu się, zapobieganie trudnościom w uczeniu się i ich wczesne wykrywanie, specyficzne trudności w uczeniu się – dysleksja, dysgrafia, dysortografia i dyskalkulia oraz trudności w uczeniu się wynikające z dysfunkcji sfery percepcyjno-motorycznej oraz zaburzeń rozwoju zdolności, w tym językowych i arytmetycznych, i sposoby ich przezwyciężania; zasady dokonywania diagnozy nauczycielskiej i techniki diagnostyczne w pedagogice. 4. Konstruowanie klasowych i szkolnych programów profilaktycznych.	
Literatura podstawowa:	
1. Dydaktyka specjalna w przygotowaniu do kształcenia uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi : podręcznik akademicki / pod red. Joanny Głodkowskiej. - Wyd. 1, dodr. 1. - Warszawa : Wydawnictwo Akademii Pedagogiki Specjalnej, 2012 2. Edukacja skuteczna, przyjazna i nowoczesna. Jak organizować edukację uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi? (2010), Warszawa: Wyd. MEN	
Literatura dodatkowa:	
1. Specjalne potrzeby edukacyjne dzieci i młodzieży. Prawne ABC dyrektora przedszkola, szkoły i placówki (2010), Warszawa: Wyd. MEN	
Planowane formy/działania/metody dydaktyczne:	
Metody: podająca, pokaz. Formy: zbiorowa	
Sposoby weryfikacji efektów uczenia się osiągniętych przez studenta:	
Opracowanie klasowego i szkolnego programu profilaktycznego, opracowanie diagnozy ucznia ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi.	
Forma i warunki zaliczenia:	
Wykład: zliczenie z oceną. Ćwiczenia: zaliczenie bez oceny. Procentowy zakres ocen z zaliczenia: 91-100% – bardzo dobry, 81-90% – dobry plus, 71-80% – dobry, 61-70% – dostateczny plus, 51-60% – dostateczny, 50-0% – niedostateczny. Ćwiczenia zaliczane na podstawie opracowanego programu profilaktycznego oraz opracowanej diagnozy ucznia ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi. Punktowy zakres ocen z ćwiczeń: 9 punktów– bardzo dobry, 8 punktów – dobry plus. Na ocenę końcową z przedmiotu (wpisywaną do systemu USOS Web) w 50% wpływa wynik zaliczenia wykładu oraz w 50% - zaliczenie z ćwiczeń.	
Bilans punktów ECTS:	
Studia stacjonarne	
Aktywność	Obciążenie studenta
Wykłady	15 godzin
Ćwiczenia	15 godzin
Praca samodzielna	20 godzin
Studiowanie literatury przedmiotu	10 godzin

Przygotowanie do zaliczenia przedmiotu	10 godzin
Sumaryczne obciążenie pracą studenta	50 godzin
Punkty ECTS za przedmiot	2

Sylabus przedmiotu / modułu kształcenia		
Nazwa przedmiotu/modułu kształcenia:		Projektowanie ścieżki rozwoju ucznia
Nazwa w języku angielskim:		Designing a student's development path
Język wykładowy:	polski	
Kierunek studiów, dla którego przedmiot jest oferowany:		Filologia polska, sp. nauczycielska
Jednostka realizująca:	Instytut Językoznawstwa i Literaturoznawstwa/Instytut Pedagogiki	
Rodzaj przedmiotu/modułu kształcenia (obowiązkowy/fakultatywny):		fakultatywny
Poziom modułu kształcenia (np. pierwszego lub drugiego stopnia):		drugiego stopnia
Rok studiów:	drugi	
Semestr:	trzeci	
Liczba punktów ECTS:	1	
Imię i nazwisko koordynatora przedmiotu:		Mgr Piotr Karaś
Imię i nazwisko prowadzących zajęcia:		Mgr Piotr Karaś
Założenia i cele przedmiotu:		Przekazanie wiedzy z zakresu doboru metod i środków dydaktycznych do prowadzenia zajęć w zakresie doradztwa zawodowego z uwzględnieniem potrzeb uczniów i zasad bezpieczeństwa. Nabycie umiejętności sprawnego posługiwania się wybranymi ujęciami z zakresu doradztwa zawodowego w celu podejmowania działań wspomagających uczniów w podejmowaniu decyzji edukacyjnych i zawodowych
Symbol efektu	Efekt uczenia się: WIEDZA Zna i rozumie:	Symbol efektu ze standardu
S_W06	wychowanie w kontekście rozwoju: ontologiczne, aksjologiczne i antropologiczne podstawy wychowania; istotę i funkcje wychowania oraz proces wychowania, jego strukturę, właściwości i dynamikę; pomoc psychologiczno-pedagogiczną w szkole – regulacje prawne, formy i zasady udzielania wsparcia w placówkach systemu oświaty, a także znaczenie współpracy rodziny ucznia i szkoły oraz szkoły ze środowiskiem pozaszkolnym;	B.2.W3.
Symbol efektu	Efekt uczenia się: UMIEJĘTNOŚCI Potrafi:	Symbol efektu ze standardu
S_U09	zaprojektować ścieżkę własnego rozwoju zawodowego;	B.2.U2.

Symbol efektu	Efekt uczenia się: KOMPETENCJE SPOŁECZNE Jest gotów do:	Symbol efektu ze standardu
S_K03	okazywania empatii uczniom oraz zapewniania im wsparcia i pomocy;	B.2.K1.
Forma i typy zajęć:		Ćwiczenia
Wymagania wstępne i dodatkowe:		
Podstawowa wiedza z zakresu pedagogiki.		
Treści modułu kształcenia:		
1. Wychowanie do uczestnictwa w społeczeństwie. 2. Pomoc psychologiczno-pedagogiczną w szkole – regulacje prawne, formy i zasady udzielania wsparcia w zakresie projektowania ścieżki rozwoju ucznia szkoły ponadpodstawowej. 3. Doradztwo zawodowe – istota i zakres pojęcia, przedmiot działania i specyfika. Metody i techniki stosowane przez doradcę zawodowego. 4. Zagadnienia i obszary w działalności doradcy zawodowego. 5. Zakres doradztwa w obszarze umiejętności i potrzeb uczniów. 6. Typowe postawy doradcy zawodowego w kontakcie z uczniem i grupą. 7. Analiza własnych zasobów i umiejętności w kontekście analizy diagramu SWOT. 8. Klasyfikacja popularności zawodów na polskim rynku pracy. 9. Zasady bezpieczeństwa i odpowiedzialność nauczyciela. 10. Rozmowa kwalifikacyjna i dokumenty aplikacyjne. 11. Wybrane przykłady realizacji doradztwa zawodowego.		
Literatura podstawowa:		
1. Paszkowska-Rogacz A. , Doradztwo zawodowe. Wybrane metody badań, Difin, Warszawa 2009. 2. Stańczyk I., Doradztwo personalne i zawodowe, Diffin, Warszawa 2013.		
Literatura dodatkowa:		
1. Bańka, A. Zawodoznawstwo, doradztwo zawodowe, pośrednictwo pracy: psychologiczne metody i strategie pomocy bezrobotnym, Poznań 1995 2. Cieślukowska, D., Kownacka, E., Olczak, E., Paszkowska-Rogacz, A., Doradztwo zawodowe a wyzwania międzykulturowe. Warszawa 2006 3. Indywidualistyczny i wspólnotowy obraz kształcenia dorosłych w świecie : teraźniejszość i perspektywy, red. Leszek Ploch, Małgorzata Myszk, Aneta Niewęglowska, Małgorzata Wiśniewska, Siedlce 2018 4. Paszkowska-Rogacz, A., Psychologiczne podstawy wyboru zawodu. Przegląd koncepcji teoretycznych. Warszawa 2003 5. Paszkowska-Rogacz, A., Doradztwo zawodowe. Wybrane metody badań. Warszawa 2009 6. Wołk, Z. Poradnictwo zawodowe w edukacji młodzieży. Zielona Góra 2006 7. Wyzwania współczesnej edukacji dorosłych. Aktywność społeczne, kulturalna i oświatowa dorosłych, red. A. Fabiś, S. Kędziora, Mysłowice-Zakopane 2009		
Planowane formy/działania/metody dydaktyczne:		
Ćwiczenia prowadzone w oparciu o metody problemowe, z wykorzystaniem prezentacji multimedialnych, a podstawowe zagadnienia są wyjaśniane przykładami.		

Sposoby weryfikacji efektów uczenia się osiągniętych przez studenta:	
Weryfikacja efektów uczenia się z zakresu wiedzy następuje poprzez wykonanie przez studentów prac pisemnych w postaci scenariusza zajęć w obszarze doradczym z uwzględnieniem zróżnicowanych potrzeb uczniów. Weryfikacja efektów uczenia się z zakresu umiejętności i kompetencji społecznych następuje poprzez wykonanie analizy SWOT podczas zajęć.	
Forma i warunki zaliczenia:	
Zaliczenie z oceną. Na ocenę z przedmiotu składa się ocena z analizy SWOT – 10 punktów oraz ocena z przygotowania scenariusza zajęć – 10punktów. Student może uzyskać 20 punktów łącznie. Procentowy zakres ocen: 91-100% – bardzo dobry, 81-90% – dobry plus, 71-80% – dobry, 61-70% – dostateczny plus, 51-60% – dostateczny, 50-0% – niedostateczny.	
Bilans punktów ECTS:	
Studia stacjonarne	
Aktywność	Obciążenie studenta
Ćwiczenia	15 godzin
Praca samodzielna studenta, w tym:	10 godzin
Studiowanie literatury przedmiotu przez studenta	5 godzin
Praca samodzielna studenta związana z przygotowaniem do zaliczenia	5 godzin
Sumaryczne obciążenie pracą studenta	25 godzin
Punkty ECTS za przedmiot	1

Sylabus przedmiotu / modułu kształcenia

Nazwa przedmiotu/modułu kształcenia:		Dydaktyka języka polskiego w szkole ponadpodstawowej 1	
Nazwa w języku angielskim:		Polish language teaching in post-primary school 1	
Język wykładowy:	polski		
Kierunek studiów, dla którego przedmiot jest oferowany:		filologia polska	
Jednostka realizująca:		Wydział Nauk Humanistycznych	
Rodzaj przedmiotu/modułu kształcenia (obowiązkowy/fakultatywny):		fakultatywny	
Poziom modułu kształcenia (np. pierwszego lub drugiego stopnia, jednolitych magisterskich):		drugiego stopnia	
Rok studiów:	drugi		
Semestr:		trzeci	
Liczba punktów ECTS:	3		
Imię i nazwisko koordynatora przedmiotu:		Dr hab. Andrzej Borkowski	
Imię i nazwisko prowadzących zajęcia:		Dr hab. Andrzej Borkowski, dr Renata Bryzek	
Założenia i cele przedmiotu:		Celem zajęć jest przygotowanie studentów do prowadzenia zajęć dydaktycznych z języka polskiego w szkole ponadpodstawowej poprzez pogłębienie wiedzy o procesie nauczania i uczenia się, oraz doskonalenie umiejętności dydaktycznych. Nabycie wiedzy z zakresu teorii i praktyki dydaktyki języka polskiego w szkole ponadpodstawowej. Opanowanie umiejętności planowania i realizowania lekcji języka polskiego zgodnie z podstawą programową, konstruowania scenariuszy zajęć, doboru metod i środków dydaktycznych. Nabycie gotowości do refleksyjnego i krytycznego podejścia wobec własnej pracy dydaktycznej, podejmowania działań na rzecz rozwoju uczniów, wrażliwości na ich potrzeby i możliwości, a także do ciągłego doskonalenia warsztatu nauczyciela i przestrzegania zasad etyki zawodowej.	
Symbol efektu	Efekty uczenia się		Symbol efektu kierunkowego
	WIEDZA Student zna i rozumie:		

S_W10	miejsce danego przedmiotu lub rodzaju zajęć w ramowych planach nauczania na poszczególnych etapach edukacyjnych;	D.1/E.1.W1.
S_W11	podstawę programową danego przedmiotu, cele kształcenia i treści nauczania przedmiotu lub prowadzonych zajęć na poszczególnych etapach edukacyjnych, przedmiot lub rodzaj zajęć w kontekście wcześniejszego i dalszego kształcenia, strukturę wiedzy w zakresie przedmiotu nauczania lub prowadzonych zajęć oraz kompetencje kluczowe i ich kształtowanie w ramach nauczania przedmiotu lub prowadzenia zajęć;	D.1.W2.
S_W12	integrację wewnątrz- i międzyprzedmiotową; zagadnienia związane z programem nauczania – tworzenie i modyfikację, analizę, ocenę, dobór i zatwierdzanie oraz zasady projektowania procesu kształcenia oraz rozkładu materiału;	D.1/E.1.W3.
S_W13	kompetencje merytoryczne, dydaktyczne i wychowawcze nauczyciela, w tym potrzebę zawodowego rozwoju, także z wykorzystaniem technologii informacyjno-komunikacyjnej, oraz dostosowywania sposobu komunikowania się do poziomu rozwoju uczniów i stymulowania aktywności poznawczej uczniów, w tym kreowania sytuacji dydaktycznych; znaczenie autorytetu nauczyciela oraz zasady interakcji ucznia i nauczyciela w toku lekcji; moderowanie interakcji między uczniami; rolę nauczyciela jako popularyzatora wiedzy oraz znaczenie współpracy nauczyciela w procesie dydaktycznym z rodzicami lub opiekunami uczniów, pracownikami szkoły i środowiskiem pozaszkolnym;	D.1.W4.
S_W14	konwencjonalne i niekonwencjonalne metody nauczania, w tym metody aktywizujące i metodę projektów, proces uczenia się przez działanie, odkrywanie lub dociekanie naukowe oraz pracę badawczą ucznia, a także zasady doboru metod nauczania typowych dla danego przedmiotu lub rodzaju zajęć;	D.1/E.1.W5.
S_W15	metodykę realizacji poszczególnych treści kształcenia w obrębie przedmiotu lub zajęć – rozwiązania merytoryczne i metodyczne, dobre praktyki, dostosowanie oddziaływań do potrzeb i możliwości uczniów lub grup uczniowskich o różnym potencjale i stylu uczenia się, typowe dla przedmiotu lub rodzaju zajęć błędy uczniowskie, ich rolę i sposoby wykorzystania w procesie dydaktycznym;	D.1/E.1.W6.
S_W16	organizację pracy w klasie szkolnej i grupach: potrzebę indywidualizacji nauczania, zagadnienie nauczania interdyscyplinarnego, formy pracy specyficzne dla danego przedmiotu lub rodzaju zajęć: wycieczki, zajęcia terenowe i laboratoryjne, doświadczenia i konkursy oraz zagadnienia związane z pracą domową;	D.1/E.1.W7.
S_W17	sposoby organizowania przestrzeni klasy szkolnej, z uwzględnieniem zasad projektowania uniwersalnego: środki dydaktyczne (podręczniki i pakiety edukacyjne), pomoce dydaktyczne – dobór i wykorzystanie zasobów edukacyjnych, w tym	D.1/E.1.W8.

	elektronicznych i obcojęzycznych, edukacyjne zastosowania mediów i technologii informacyjno-komunikacyjnej; myślenie komputacyjne w rozwiązywaniu problemów w zakresie nauczanego przedmiotu lub prowadzonych zajęć; potrzebę wyszukiwania, adaptacji i tworzenia elektronicznych zasobów edukacyjnych i projektowania multimediów;	
Symbol efektu	UMIEJĘTNOŚCI Student potrafi:	Symbol efektu kierunkowego
S_U15	identyfikować typowe zadania szkolne z celami kształcenia, w szczególności z wymaganiami ogólnymi podstawy programowej, oraz z kompetencjami kluczowymi;	D.1/E.1.U1.
S_U16	przeanalizować rozkład materiału;	D.1/E.1.U2.
S_U17	identyfikować powiązania treści nauczanego przedmiotu lub prowadzonych zajęć z innymi treściami nauczania;	D.1/E.1.U3.
S_U18	dostosować sposób komunikacji do poziomu rozwojowego uczniów;	D.1/E.1.U4.
S_U19	kreować sytuacje dydaktyczne służące aktywności i rozwojowi zainteresowań uczniów oraz popularyzacji wiedzy;	D.1/E.1.U5.
S_U20	podejmować skuteczną współpracę w procesie dydaktycznym z rodzicami lub opiekunami uczniów, pracownikami szkoły i środowiskiem pozaszkolnym;	D.1/E.1.U6.
S_U21	dobierać metody pracy klasy oraz środki dydaktyczne, w tym z zakresu technologii informacyjno-komunikacyjnej, aktywizujące uczniów i uwzględniające ich zróżnicowane potrzeby edukacyjne;	D.1/E.1.U7.
Symbol efektu	KOMPETENCJE SPOŁECZNE Student jest gotów do:	Symbol efektu kierunkowego
S_K07	adaptowania metod pracy do potrzeb i różnych stylów uczenia się uczniów;	D.1/E.1.K1.
S_K08	popularyzowania wiedzy wśród uczniów i w środowisku szkolnym oraz pozaszkolnym;	D.1/E.1.K2.
S_K09	zachęcania uczniów do podejmowania prób badawczych oraz systematycznej aktywności fizycznej;	D.1/E.1.K3.
S_K10	promowania odpowiedzialnego i krytycznego wykorzystywania mediów cyfrowych oraz poszanowania praw własności intelektualnej;	D.1/E.1.K4.
Forma i typy zajęć:		Wykład i ćwiczenia
Wymagania wstępne i dodatkowe:		
Student przystępujący do zajęć powinien posiadać podstawową wiedzę literaturoznawczą i		

językoznawczą, zdobytą w toku wcześniejszych studiów polonistycznych. Znać podstawowe dokumenty programowe (np. podstawę programową kształcenia ogólnego). Wykazywać motywację do pracy dydaktycznej, otwartość na współpracę oraz gotowość do rozwijania kompetencji nauczycielskich.

Treści modułu kształcenia:

Wykłady:

1. Miejsce języka polskiego w ramowych planach nauczania w szkole ponadpodstawowej.
2. Podstawa programowa języka polskiego, cele kształcenia i treści nauczania przedmiotu w szkole ponadpodstawowej.
3. Kształcenie polonistyczne w kontekście wcześniejszego i dalszego kształcenia.
4. Struktura wiedzy w zakresie języka polskiego oraz kompetencje kluczowe i ich kształtowanie w ramach nauczania przedmiotu w szkole ponadpodstawowej.
5. Integracja wewnątrz- i międzyprzedmiotowa.
6. Zagadnienia związane z programem nauczania – tworzenie i modyfikacje, analiza, ocena, dobór i zatwierdzanie oraz zasady projektowania procesu kształcenia oraz rozkładu materiału.
7. Kompetencje merytoryczne, dydaktyczne i wychowawcze nauczyciela, w tym potrzeba zawodowego rozwoju, także z wykorzystaniem technologii informacyjno-komunikacyjnej, oraz dostosowywania sposobu komunikowania się do poziomu rozwoju uczniów szkoły ponadpodstawowej i stymulowania aktywności poznawczej uczniów, w tym kreowania sytuacji dydaktycznych.
8. Znaczenie autorytetu nauczyciela oraz zasady interakcji ucznia i nauczyciela w toku lekcji.
9. Moderowanie interakcji między uczniami.
10. Rola nauczyciela jako popularyzatora wiedzy oraz znaczenie współpracy nauczyciela w procesie dydaktycznym z rodzicami lub opiekunami uczniów, pracownikami szkoły ponadpodstawowej i środowiskiem pozaszkolnym.

Ćwiczenia:

1. Konwencjonalne i niekonwencjonalne metody nauczania, w tym metody aktywizujące i metoda projektów, proces uczenia się przez działanie, odkrywanie lub dociekanie naukowe.
 2. Praca badawcza ucznia.
 3. Zasady doboru metod nauczania typowych dla języka polskiego.
 4. Metodyka realizacji poszczególnych treści kształcenia w obrębie przedmiotu język polski w szkole ponadpodstawowej – rozwiązania merytoryczne i metodyczne, dobre praktyki, dostosowanie oddziaływań do potrzeb i możliwości uczniów lub grup uczniowskich o różnym potencjale i stylu uczenia się, typowe dla przedmiotu język polski błędy uczniowskie, ich rolę i sposoby wykorzystania w procesie dydaktycznym.
 5. Organizacja pracy w klasie szkolnej i grupach: potrzeba indywidualizacji nauczania, zagadnienie nauczania interdyscyplinarnego.
 6. Formy pracy specyficzne dla przedmiotu język polski: wycieczki, spotkania, wystawy i konkursy
 7. Zagadnienia związane z pracą domową.
 8. Sposoby organizowania przestrzeni klasy szkolnej, z uwzględnieniem zasad projektowania uniwersalnego: środki dydaktyczne (podręczniki i pakiety edukacyjne), pomoce dydaktyczne – dobór i wykorzystanie zasobów edukacyjnych, w tym elektronicznych i obcojęzycznych, edukacyjne zastosowania mediów i technologii informacyjno-komunikacyjnej.
 9. Myślenie komputacyjne w rozwiązywaniu problemów w zakresie nauczanego przedmiotu język polski w szkole ponadpodstawowej.
 10. Potrzeba wyszukiwania, adaptacji i tworzenia elektronicznych zasobów edukacyjnych i projektowania multimediów.
 11. Zagadnienia związane z przygotowaniem uczniów do udziału w konkursach i olimpiadach przedmiotowych.
- Projektowanie lekcji języka polskiego – symulacje dydaktyczne.

Literatura podstawowa:

1. Bortnowski Stanisław, *Jak uczyć poezji*, Warszawa 1992.
2. Bortnowski Stanisław, *Przewodnik po sztuce uczenia literatury*, Warszawa 2005.
3. *Doskonalenie warsztatu nauczyciela polonisty*, red. Anna Janus-Sitarz, Kraków 2005.
4. *Polonista w szkole. Podstawy kształcenia nauczyciela polonisty*, red. Anna Janus-Sitarz, Kraków 2004.
5. *Szkolna polonistyka zanurzona w języku*, red. Anna Janus-Sitarz, Ewa Nowak, Kraków 2014.
6. *Wartościowanie a edukacja polonistyczna*, red. Anna Janus-Sitarz, Kraków 2008.

Literatura dodatkowa:

1. *Edukacja polonistyczna wobec trudnej współczesności*, red. Anna Janus-Sitarz, Kraków 2010.
2. *Innowacje i metody*, tom 1, pod red. Marii Kwiatkowskiej-Ratajczak, Poznań 2011.
3. *Każdy uczeń jest ważny. Indywidualizacja na lekcji języka polskiego*, red. Anna Janus-Sitarz, Kraków 2017.
4. *Wiedza o języku i kompetencje językowe uczniów*, red. Bernadeta Szamburska-Niesporek, Katowice 2012.
5. *Twórczość i tworzenie w edukacji polonistycznej*, red. Anna Janus-Sitarz, Kraków 2012.

Planowane formy/działania/metody dydaktyczne:

Wykład audytoryjny o charakterze tradycyjnym, problemowym, konwersatoryjnym z wykorzystaniem prezentacji multimedialnych.

Ćwiczenia realizowane są z zastosowaniem metod tradycyjnych (asymilacyjne, waloryzacyjne) i aktywizujących (twórczego rozwiązywania problemów, rozwijających twórcze myślenie, planowania, ewaluacji) w formie indywidualnej, grupowej i zbiorowej.

Sposoby weryfikacji efektów uczenia się osiągniętych przez studenta:

Symbol efektu	Metody weryfikacji efektów uczenia się
SW_10, SW_11, SW_12 SW_13, SW_14, SW_15 SW_16, SW_17	Efekty w zakresie wiedzy będą weryfikowane na podstawie testu pisemnego oraz realizacji poszczególnych projektów. Efekty związane z umiejętnością prezentowania treści będą oceniane poprzez prezentację multimedialną przygotowaną w ramach pracy grupowej, obejmującą wybrane zagadnienia tematyczne określone programem przedmiotu.
S_U15, S_U16, S_U17, S_U18, S_U19, S_U20, S_U21,	Efekty w zakresie umiejętności będą weryfikowane na podstawie realizacji poszczególnych projektów. W ramach zajęć student opracowuje autorski program nauczania w wybranym obszarze tematycznym, uwzględniający podstawowe struktury programu. Ponadto przygotowuje konspekt zajęć wykorzystujący metody twórczego rozwiązywania problemów, planowania i ewaluacji, z zastosowaniem podstawowych procedur dydaktycznych – praca ta realizowana jest indywidualnie.
S_K07, S_K08, S_K09, S_K10	Efekty w zakresie kompetencji społecznych będą weryfikowane poprzez aktywność studenta podczas zajęć. Obejmuje to obserwację udziału w dyskusjach, pracy zespołowej oraz refleksji nad procesem dydaktycznym.

Forma i warunki zaliczenia:

Ocena z egzaminu pisemnego przeprowadzanego w formie testu (wykład):

91 – 100% – bardzo dobra,

81 – 90% – dobra plus,

71 – 80% – dobra,

61 – 70% – dostateczna plus,

51 – 60% – dostateczna,

50 – 0% – niedostateczna.

Na zaliczenie ćwiczeń składa się:

1. Prezentacja multimedialna z zakresu wybranych obszarów tematycznych wyznaczonych programem przedmiotu – praca grupowa.

2. Projekt autorskiego programu nauczania w wybranym obszarze tematycznym, uwzględniający podstawowe struktury programu.

3. Opracowanie konspektu zajęć z wykorzystaniem metod twórczego rozwiązywania problemów, planowania i ewaluacji (zastosowanie podstawowych procedur dydaktycznych) – praca indywidualna.

Kryteria oceny projektów zaliczeniowych (prezentacja multimedialna, projekt autorskiego programu, opracowanie konspektu zajęć):

1) struktura projektu – maksymalnie 3 punkty,

2) poprawność merytoryczna – maksymalnie 6 punktów,

3) innowacyjność projektu – maksymalnie 3 punkty,

4) sposób prezentacji projektu – maksymalnie 4 punkty.

Ocena projektu:

16 – 15 punktów – ocena bardzo dobra,

14 punktów – ocena dobra plus,

13 – 12 punktów – ocena dobra,

11 – 10 punktów – ocena dostateczna plus,

9 – 8 – ocena dostateczna,

poniżej 8 punktów – ocena niedostateczna.

Ocena końcowa z przedmiotu: średnia ocen.

Bilans punktów ECTS:

Studia stacjonarne

Aktywność	Obciążenie studenta
Wykłady	15 godzin
Ćwiczenia	30 godzin
Konsultacje	1 godzina
Przygotowanie do testu pisemnego	10 godzin
Napisanie testu	1 godzina
Opracowanie projektów	18 godzin
Sumaryczne obciążenie pracą studenta	75 godzin
Punkty ECTS za przedmiot	3

Sylabus przedmiotu / modułu kształcenia		
Nazwa przedmiotu/modułu kształcenia:		Praktyka zawodowa nauczycielska dydaktyczna w szkole ponadpodstawowej – śródroczna
Nazwa w języku angielskim:	Professional teaching practice in a secondary school - mid-year	
Język wykładowy:	polski	
Kierunek studiów, dla którego przedmiot jest oferowany:		filologia polska
Jednostka realizująca:	Wydział Nauk Humanistycznych	
Rodzaj przedmiotu/modułu kształcenia (obowiązkowy/fakultatywny):		fakultatywny
Poziom modułu kształcenia (np. pierwszego lub drugiego stopnia, jednolitych magisterskich):		drugiego stopnia
Rok studiów:	drugi	
Semestr:	trzeci	
Liczba punktów ECTS:	1	
Imię i nazwisko koordynatora przedmiotu:		dr Renata Bryzek
Imię i nazwisko prowadzących zajęcia:		dr Renata Bryzek
Założenia i cele przedmiotu:		Celem praktyki jest kształtowanie kompetencji dydaktycznych studentów z zakresu nauczania języka polskiego w szkole ponadpodstawowej
Symbol efektu	Efekty uczenia się	Symbol efektu ze standardu
	WIEDZA Student zna i rozumie:	
S_W25	zadania dydaktyczne realizowane przez szkołę lub placówkę systemu oświaty;	D.2/E.2.W1.
S_W26	sposób funkcjonowania oraz organizację pracy dydaktycznej szkoły lub placówki systemu oświaty;	D.2/E.2.W2.
S_W27	rodzaje dokumentacji działalności dydaktycznej prowadzonej w szkole lub placówce systemu oświaty.	D.2/E.2.W3.
Symbol efektu	UMIEJĘTNOŚCI Student potrafi:	Symbol efektu ze standardu
S_U26	wyciągnąć wnioski z obserwacji pracy dydaktycznej nauczyciela, jego interakcji z uczniami oraz sposobu planowania i przeprowadzania zajęć dydaktycznych; aktywnie obserwować stosowane przez nauczyciela metody i formy pracy oraz	D.2/E.2.U1.

	wykorzystywane pomoce dydaktyczne, a także sposoby oceniania uczniów oraz zadawania i sprawdzania pracy domowej;	
S_U27	zaplanować i przeprowadzić pod nadzorem opiekuna praktyk zawodowych serię lekcji lub zajęć;	D.2/E.2.U2.
S_U28	analizować, przy pomocy opiekuna praktyk zawodowych oraz nauczycieli akademickich prowadzących zajęcia w zakresie przygotowania psychologiczno-pedagogicznego, sytuacje i zdarzenia pedagogiczne zaobserwowane lub doświadczane w czasie praktyk.	D.2/E.2.U3.
Symbol efektu	KOMPETENCJE SPOŁECZNE Student jest gotów do:	Symbol efektu ze standardu
S_K16	skutecznego współdziałania z opiekunem praktyk zawodowych i nauczycielami w celu poszerzania swojej wiedzy dydaktycznej oraz rozwijania umiejętności wychowawczych.	D.2/E.2.K1.
Forma i typy zajęć:		praktyki zawodowe
Wymagania wstępne i dodatkowe:		
Podstawowa wiedza z zakresu pedagogiki, psychologii, podstaw dydaktyki.		
Treści modułu kształcenia:		
1. Zadania dydaktyczne realizowane przez szkołę ponadpodstawową. 2. Sposób funkcjonowania oraz organizacja pracy dydaktycznej szkoły ponadpodstawowej. 3. Rodzaje dokumentacji działalności dydaktycznej prowadzonej w szkole ponadpodstawowej. 4. Analiza i interpretacja zaobserwowanych albo doświadczanych sytuacji i zdarzeń dydaktycznych. 5. Asystowanie nauczycielowi języka polskiego i obserwacja działań podejmowanych w zakresie nauczania języka polskiego w szkole ponadpodstawowej. 6. Projektowanie lekcji z przedmiotu język polski i prezentacja przed grupą na zajęciach w szkole ponadpodstawowej. 7. Prowadzenie dokumentacji praktyki.		
Literatura podstawowa:		
1. Kaleta-Witusiak M., Kopik A., Walasek-Jarosz B., <i>Techniki gromadzenia i analizy wiedzy o uczniu</i>, Kielce 2013. 2. Pankowska D., <i>Pedagogika dla nauczycieli w praktyce. Materiały metodyczne</i>, Kraków 2011. 3. Rubacha K., <i>Metodologia badań nad edukacją</i>, Warszawa 2008. 4. Skałbana B., <i>Diagnostyka pedagogiczna. Wybrane problemy badawcze i rozwiązania praktyczne</i>, Kraków 2011.		
Literatura dodatkowa:		
1. Perry R., <i>Teoria i praktyka. Proces stawiania się nauczycielem</i>, Warszawa 2000. 2. Półturzycki J., <i>Dydaktyka dla nauczycieli</i>, Toruń 2014.		
Planowane formy/działania/metody dydaktyczne:		
Obserwacja i prowadzenie lekcji w ramach praktyki w szkole ponadpodstawowej.		
Sposoby weryfikacji efektów uczenia się osiągniętych przez studenta:		

Symbol efektu	Metody weryfikacji efektów uczenia się
S_W38	Przygotowanie sprawozdań z lekcji obserwowanych i konspektów lekcji prowadzonych, prowadzenie dziennika praktyk.
S_W39	Przygotowanie sprawozdań z lekcji obserwowanych i konspektów lekcji prowadzonych, prowadzenie dziennika praktyk.
S_W41	Przygotowanie sprawozdań z lekcji obserwowanych i konspektów lekcji prowadzonych, prowadzenie dziennika praktyk.
S_U41	Analiza i ocena obserwowanych zajęć. Przygotowanie sprawozdań w dzienniku praktyk.
S_U42	Przeprowadzenie lekcji na podstawie przygotowanego i zatwierdzonego konspektu.
S_U43	Analiza i ocena prowadzonych zajęć. Przygotowanie sprawozdań w dzienniku praktyk.
S_K19	Obserwacja aktywności i zaangażowania studenta w rozwiązywanie zadań indywidualnych, prowadzenie lekcji.

Efekty weryfikowane będą na podstawie przedłożonej dokumentacji studenta.

Student w czasie praktyki systematycznie prowadzi dziennik praktyki dla nauczania języka polskiego (zapis ręczny lub wydruk: Times New Roman, 11/12 pkt., interlinia 1,5; zeszyt A4 lub system kartkowy w segregatorze; w każdym wypadku należy zostawić margines na uwagi sprawdzającego), który powinien zawierać: stronę tytułową (imię i nazwisko studenta, adres szkoły, nazwisko opiekuna praktyki), spis treści, czyli wykaz lekcji z podziałem na: przeprowadzone przez studenta, hospitowane u opiekuna, hospitowane u koleżanki lub kolegi, konspekt lekcji własnej obejmującej - datę prowadzenia, temat, zadania dydaktyczne proponowane do tego tematu, realizację tych zadań przez nauczyciela i uczniów, komentarz metodyczny do projektu (miejsce w toku nauczania na danym poziomie i w podstawie programowej), komentarz metodyczny po realizacji lekcji. Pozostałe przeprowadzone zajęcia notowane powinny być mniej szczegółowo, ale z uwzględnieniem komentarza dydaktycznego i metodycznego; 10 opracowań wybranych lekcji hospitowanych (krótki zarys toku lekcji z uwagami metodycznymi); 1 konspekt odtwórczy szczegółowy lekcji hospitowanej; sprawozdanie końcowe z praktyki, a w nim: opis przebiegu praktyki, opis warsztatu pracy polonisty-opiekuna, zestawienie i ocena własnych osiągnięć dydaktyczno-wychowawczych, omówienie ewentualnych trudności pedagogicznych.

Forma i warunki zaliczenia:

Zaliczenie z oceną. Za każdy element poddawany weryfikacji student otrzyma 1 pkt. Warunkiem uzyskania zaliczenia praktyk jest zdobycie przynajmniej 6 pkt. Kryteria oceny: 6 pkt. – ocena dst; 7 pkt. – ocena dst; plus; 8 pkt. – ocena db; 9 pkt. – ocena db plus; 10 pkt. – ocena bdb.

Bilans punktów ECTS:

Studia stacjonarne

Aktywność

Obciążenie studenta

Ćwiczenia laboratoryjne	15 godzin
Praca samodzielna studenta, w tym:	10 godzin
Przygotowanie dokumentacji praktyki	10 godzin
Sumaryczne obciążenie pracą studenta	25 godzin
Punkty ECTS za przedmiot	1

Sylabus przedmiotu / modułu kształcenia

Nazwa przedmiotu/modułu kształcenia:		Dydaktyka języka polskiego jako obcego i jako drugiego	
Nazwa w języku angielskim:		Didactics of teaching Polish as a foreign and as a second language	
Język wykładowy:	polski		
Kierunek studiów, dla którego przedmiot jest oferowany:		filologia polska	
Jednostka realizująca:		Wydział Nauk Humanistycznych	
Rodzaj przedmiotu/modułu kształcenia (obowiązkowy/fakultatywny):		fakultatywny	
Poziom modułu kształcenia (np. pierwszego lub drugiego stopnia, jednolitych magisterskich):		drugiego stopnia	
Rok studiów:	drugi		
Semestr:		trzeci	
Liczba punktów ECTS:	3		
Imię i nazwisko koordynatora przedmiotu:		dr hab. Beata Walęciuk-Dejneka, prof. uczelni	
Imię i nazwisko prowadzących zajęcia:		dr hab. Beata Walęciuk-Dejneka, prof. uczelni dr hab. Andrzej Borkowski, prof. uczelni; dr hab. Barbara Stelingowska, prof. ucz., dr Ewa Kozak, mgr Barbara Bandzarewicz,	
Założenia i cele przedmiotu:		1.Nabycie wiedzy z zakresu metodyki i dydaktyki języka polskiego jako obcego, także dobrych praktyk, dostosowania oddziaływań do potrzeb i możliwości uczniów lub grup uczniowskich o różnym potencjale i stylu uczenia się. 2.Opanowanie umiejętności w doborze metod pracy oraz środków dydaktycznych, w tym z zakresu technologii informacyjno-komunikacyjnej, aktywizujących uczniów i uwzględniających ich zróżnicowane potrzeby edukacyjne oraz w skutecznym rozpoznawaniu barier i trudności uczniów w procesie uczenia się jpjo i drugiego. 3.Nabycie gotowości do otwartości na inne kultury, stymulowania uczniów do uczenia się przez całe życie, samodzielną pracę.	
Symbol efektu	Efekty uczenia się		Symbol efektu kierunkowego
	WIEDZA Student zna i rozumie:		
S_W01	metodykę realizacji poszczególnych treści kształcenia w obrębie		D.1/E.1.W6.

	tęgo przedmiotu – rozwiązania merytoryczne i metodyczne, dobre praktyki, dostosowanie oddziaływań do potrzeb i możliwości uczniów lub grup uczniowskich o różnym potencjale i stylu uczenia się;	
S_W02	specyfikę języka polskiego jako obcego i jako drugiego na wszystkich poziomach edukacji szkolnej;	K_W09
Symbol efektu	UMIEJĘTNOŚCI Student potrafi:	Symbol efektu kierunkowego
S_U01	skutecznie i świadomie komunikować się;	B.1.U3.
S_U02	rozpoznawać bariery i trudności uczniów w procesie uczenia się jppo i drugiego;	B.1.U5.
S_U03	zdiagnozować potrzeby edukacyjne ucznia (np. cudzoziemca) i zaprojektować dla niego odpowiednie wsparcie;	B.2.U6.
S_U04	dobierać metody pracy oraz środki dydaktyczne, w tym z zakresu technologii informacyjno-komunikacyjnej, aktywizujące uczniów i uwzględniające ich zróżnicowane potrzeby edukacyjne;	D.1/E.1.U7.
Symbol efektu	KOMPETENCJE SPOŁECZNE Student jest gotów do:	Symbol efektu kierunkowego
S_K01	otwartości na inne kultury, stara się wpajać zasady tolerancji i szacunku dla nich w swoim otoczeniu;	K_K02, K_K04
S_K02	bycia w swoim środowisku propagatorem kultury i literatury polskiej we wszelkich jej przejawach oraz krzewicielem dbałości o czystość i poprawność językową w swoim otoczeniu;	K_K01, K_K02
Forma i typy zajęć:		wykład + ćwiczenia audytoryjne
Wymagania wstępne i dodatkowe:		
1. Znajomość podstaw gramatyki i systemu języka polskiego – wiedza nabyta podczas zajęć fonetyki i fonologii współczesnego języka polskiego, fleksji współczesnego języka polskiego, kultury żywego słowa czy wiedzy o języku polskim. 2. Podstawowa wiedza z zakresu dydaktyki ogólnej – wiedza nabyta podczas zajęć z przedmiotu podstawy dydaktyki, dydaktyka języka polskiego w szkole podstawowej. 3. Znajomość podstaw glottodydaktyki – wiedza nabyta podczas zajęć z warsztatu językowego i literackiego nauczyciela.		
Treści modułu kształcenia:		
Wykłady: 1. Wprowadzenie do dydaktyki JPJO i JPJ2: definicje i różnice: język obcy a drugi; rola nauczyciela w edukacji włączającej – 4 godziny. 2. Metody i podejścia w nauczaniu JPJO i JPJ2: metoda komunikacyjna, podejście zadaniowe, metody aktywizujące (drama, gry, storytelling, inne) – 4 godziny		

3. Planowanie procesu dydaktycznego: programy i scenariusze zajęć; dobór podręczników i materiałów autentycznych – 4 godziny
4. Nowe technologie w dydaktyce JPJO i JPJ2: platformy online, aplikacje edukacyjne, tworzenie multimediów dydaktycznych – 2 godziny
5. Edukacja międzykulturowa w szkole – 1 godzina

Ćwiczenia:

1. Analiza przypadków (case study) uczniów cudzoziemskich i powracających z migracji – 4 godziny
2. Projektowanie scenariuszy lekcji JPJO/JPJ2 – 6 godzin
3. Opracowanie własnych materiałów dydaktycznych (karty pracy, gry językowe, komiksy edukacyjne) – 4 godziny
4. Symulacje lekcji i odgrywanie ról (microteaching) – 4 godziny
5. Tworzenie narzędzi do diagnozy i oceniania postępów językowych – 2 godziny
6. Warsztat: integracja treści kulturowych i międzyprzedmiotowych w nauczaniu języka polskiego jako obcego i drugiego – 6 godzin
7. Praca z multimediami i narzędziami cyfrowymi – przygotowanie mini-projektu edukacyjnego – 2 godziny
8. Refleksja nad rolą nauczyciela – dyskusja grupowa – 2 godziny

Literatura podstawowa:

Opracowania:

1. Janowska Iwona, *Planowanie lekcji języka obcego. Podręcznik i poradnik dla nauczycieli języków obcych*, Kraków 2010;
2. Komorowska Hanna, *Metodyka nauczania języków obcych*, Warszawa 2005;
3. *Z zagadnień dydaktyki języka polskiego jako obcego*, red. Ewa Lipińska, Anna Seretny, Kraków 2006;
4. Anna Seretny, Ewa Lipińska, *ABC metodyki nauczania języka polskiego jako obcego*, Kraków 2005;
5. *Dydaktyka języka polskiego jako nierodzimego. Konteksty – Dylematy – Trendy*, red. Anna Seretny, Ewa Lipińska, Kraków 2021.

Literatura dodatkowa:

1. *Znajdź z polskim wspólny język. Fonetyka w nauczaniu języka polskiego jako obcego. Poradnik metodyczny*, Łódź 2016;
2. *Nowe perspektywy w nauczaniu języka polskiego jako obcego V*, Toruń 2020;
3. Anna Mijas, Beata Katarzyna Jędryka, Marta Buława, *Polski na dobry start. Poradnik metodyczny*, Warszawa 2017;
4. *Programy nauczania języka polskiego jako obcego. Poziomy A1 – C2, katalogi tematyczne dla każdego poziomu*, red. Iwona Janowska i inni, Kraków 2016;
5. Iwona Janowska, *Wypowiedź ustna w dydaktyce językowej na przykładzie języka polskiego jako obcego*, Kraków 2019;
6. *Rozwijanie i testowanie biegłości w języku polskim jako obcym*, red. Anna Seretny, Ewa Lipińska, Kraków 2008;

Planowane formy/działania/metody dydaktyczne:	
Wykład problemowy z elementami wykładu konwersatoryjnego, wspomagany technikami multimedialnymi (prezentacja, filmy, nagrania). Ćwiczenia prowadzone są jako zespołowe i indywidualne rozwiązywanie zadań problemowych, analiza literatury przedmiotu studium przypadku oraz dyskusja. Wykorzystywane są na zajęciach formy multimedialne, niekiedy cyfrowe (np. korzystanie z biblioteki cyfrowej);	
Sposoby weryfikacji efektów uczenia się osiągniętych przez studenta:	
Symbol efektu	Metody weryfikacji efektów uczenia się
S_W01,S_W02;	Efekty z wiedzy będą weryfikowane na podstawie pisemnych odpowiedzi udzielonych na pytania sprawdzające podczas egzaminu, który weryfikuje stopień opanowania przez studentów materiału wykładowego oraz wskazanych pozycji literatury (test wyboru).
S_U01, S_U02, S_U03, S_U04	Efekty z umiejętności będą weryfikowane poprzez przygotowanie się studenta do odpowiedzi na pytania o charakterze problemowym, pozwalające ocenić umiejętności praktyczne studenta, rozwiązywanie zadań problemowych, w trakcie których student jest obserwowany przez nauczyciela oraz oceniany pod kątem gotowości do wykorzystania zdobytej wiedzy.
S_K01, S_K02	Efekty z kompetencji będą weryfikowane podczas obserwacji wypowiedzi i zachowań studenta, w których zauważalne będzie połączenie metod formalnych i nieformalnych, takich jak: obserwacja, rozmowa, samoocena, określenie własnych zainteresowań studenta oraz poprzez obserwację aktywności i zaangażowania studenta w rozwiązywanie zadań indywidualnych i zespołowych, obserwację aktywności studenta w prowadzonych w trakcie zajęć dyskusjach, obserwacja sposobu prezentowania wyników zadań.
Forma i warunki zaliczenia:	
Egzamin pisemny w formie testu. Poprawa egzaminu w sesji egzaminacyjnej przewidziana w regulaminie studiów. Ocena z egzaminu pisemnego: 91 – 100% – bardzo dobra, 81 – 90% – dobra plus, 71 – 80% – dobra, 61 – 70% – dostateczna plus, 51 – 60% – dostateczna, 50 – 0% – niedostateczna. Ocena końcowa z przedmiotu stanowi ocenę średnią uzyskaną z zaliczenia ćwiczeń i z egzaminu. Warunkiem przystąpienia do egzaminu z wykładu jest uzyskanie zaliczenia z ćwiczeń. Warunkiem zaliczenia ćwiczeń jest uzyskanie minimum oceny dostatecznej za przygotowanie i prezentację projektu indywidualnego: Kryteria oceny projektu zaliczeniowego: 1) struktura projektu – maksymalnie 3 punkty, 2) poprawność merytoryczna – maksymalnie 6 punktów,	

- 3) innowacyjność projektu – maksymalnie 3 punkty,
4) sposób prezentacji projektu – maksymalnie 4 punkty.

Ocena projektu:

16 – 15 punktów – ocena bardzo dobra,
14 punktów – ocena dobra plus,
13 – 12 punktów – ocena dobra,
11 – 10 punktów – ocena dostateczna plus,
9 – 8 – ocena dostateczna,
poniżej 8 punktów – ocena niedostateczna.

Bilans punktów ECTS:

Studia stacjonarne

Aktywność	Obciążenie studenta
wykłady	15 godzin
ćwiczenia	30 godzin
konsultacje	1 godziny
egzamin	1 godzina
przygotowanie się do egzaminu	6 godzin
studiowanie literatury przedmiotu	2 godziny
opracowanie projektu	10 godzin
przygotowanie do ćwiczeń	10 godzin
Sumaryczne obciążenie pracą studenta	75 godzin
Punkty ECTS za przedmiot	3

Sylabus przedmiotu / modułu kształcenia

Nazwa przedmiotu/modułu kształcenia:		Trudności w czytaniu i pisaniu	
Nazwa w języku angielskim:		Difficulties in reading and writing	
Język wykładowy:	polski		
Kierunek studiów, dla którego przedmiot jest oferowany:		filologia polska	
Jednostka realizująca:		Wydział Nauk Humanistycznych	
Rodzaj przedmiotu/modułu kształcenia (obowiązkowy/fakultatywny):		fakultatywny	
Poziom modułu kształcenia (np. pierwszego lub drugiego stopnia, jednolitych magisterskich):		drugiego stopnia	
Rok studiów:	drugi		
Semestr:		trzeci	
Liczba punktów ECTS:	1		
Imię i nazwisko koordynatora przedmiotu:		dr Aldona Kocyła-Łukasiewicz	
Imię i nazwisko prowadzących zajęcia:		dr Aldona Kocyła-Łukasiewicz	
Założenia i cele przedmiotu:		Poznanie podstawowych pojęć związanych z trudnościami w czytaniu i pisaniu (dysleksją rozwojową). Zapoznanie studentów z charakterystyką procesu czytania i pisania, przyczynami, objawami i patomechanizmami dysleksji. Poznanie metod i form pracy z uczniem dyslektycznym.	
Symbol efektu	Efekty uczenia się		Symbol efektu kierunkowego
	WIEDZA Student zna i rozumie:		
S_W01	zasady pracy z uczniem z trudnościami w uczeniu się; przyczyny i przejawy trudności w uczeniu się, zapobieganie trudnościom w uczeniu się i ich wczesne wykrywanie, specyficzne trudności w uczeniu się – dysleksja, dysgrafia, dysortografia i dyskalkulia oraz trudności w uczeniu się wynikające z dysfunkcji sfery percepcyjno-motorycznej oraz zaburzeń rozwoju zdolności, w tym językowych i arytmetycznych, i sposoby ich przezwyciężania; zasady dokonywania diagnozy nauczycielskiej i techniki diagnostyczne w pedagogice;		B.2.W6.
Symbol efektu	UMIEJĘTNOŚCI		Symbol efektu

	Student potrafi:	kierunkowego
S_U01	zdiagnozować potrzeby edukacyjne ucznia i zaprojektować dla niego odpowiednie wsparcie;	B.2.U6.
Symbol efektu	KOMPETENCJE SPOŁECZNE Student jest gotów do:	Symbol efektu kierunkowego
S_K01	współpracy z nauczycielami i specjalistami w celu doskonalenia swojego warsztatu pracy;	B.2.K4.
Forma i typy zajęć:		ćwiczenia audytoryjne
Wymagania wstępne i dodatkowe:		
Podstawowa wiedza z zakresu językoznawstwa, psychologii rozwojowej, pedagogiki.		
Treści modułu kształcenia:		
1. Czytanie i pisanie jako sprawności językowe – definicje. 2. Specyficzne trudności w czytaniu i pisaniu – pojęcie, przyczyny dysleksji rozwojowej. 3. Objawy dysleksji u dzieci, młodzież i dorosłych. Ryzyko dysleksji (Skala Ryzyka Dysleksji). 4. Diagnoza trudności w czytaniu i pisaniu. Wybrane metody diagnozy pedagogicznej dzieci i młodzieży (diagnoza trudności w czytaniu: tempo, technika czytania, ocena czytania ze zrozumieniem; diagnoza trudności w pisaniu). 5. Zajęcia praktyczne - analiza prac pisemnych dzieci ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi - określenie rodzaju popełnianych błędów. 6. Podstawy prawne dotyczące organizacji pomocy psychologiczno-pedagogicznej. Opinie Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej.		
Literatura podstawowa:		
1. Awramiuk E., Lingwistyczne podstawy początkowej nauki czytania i pisania po polsku, Białystok 2006. 2. Domagała A., Mirecka U., Zaburzenia komunikacji pisemnej, Gdańsk 2019. 3. Domagała A., Trudności w pisaniu. Poziom graficzny pisma, Gdańsk 2024. 4. Krasowicz – Kupis G., Nowa psychologia dysleksji, Warszawa 2019. 5. Reid D., Dysleksja. Podręcznik praktyka, Gdańsk 2018.		
Literatura dodatkowa:		
1. Bogdanowicz M., Adryjanek A., Uczeń z dysleksją w szkole. Poradnik nie tylko dla polonistów, Gdynia 2005. 3. Pomirska Z., Wieczorek D., Wygraj z dysleksją Zbiór ćwiczeń usprawniających umiejętność czytania, Warszawa 2016. 4. Tomczak J., Ziętara R., Kwestionariusz diagnozy i narzędzia badawcze w terapii pedagogicznej, Kraków 2022. 5. Radwańska A., Sobolewska-Kędzior A., Terapia logopedyczna i pedagogiczna w przedszkolu		

i szkole. Porady i ćwiczenia, Poznań 2021.

Planowane formy/działania/metody dydaktyczne:

Prezentacje multimedialne, analiza tekstów, studium przypadku, filmy dydaktyczne.

Sposoby weryfikacji efektów uczenia się osiągniętych przez studenta:

Symbol efektu	Metody weryfikacji efektów uczenia się
S_W01	Efekty wiedzy będą weryfikowane na podstawie wypowiedzi ustnych studenta na zajęciach oraz na podstawie pisemnych odpowiedzi na pytania sprawdzające podczas kolokwium końcowego.
S_U01	Efekty z umiejętności będą weryfikowane poprzez: dokonanie przez studenta analizy próbki pisma wypowiedzi pisemnej ucznia z dysleksją (podczas kolokwium końcowego), przygotowanie prezentacji wybranej metody usprawniającej naukę czytania i pisania, omówienie wybranej publikacji/zeszytu ćwiczeń zawierających ćwiczenia korekcyjno-kompensacyjne dla uczniów z dysleksją, zaangażowanie studenta w dyskusje pozwalające ocenić umiejętności praktyczne studenta.
S_K01	Efekty kompetencji będą weryfikowane poprzez obserwację studenta w trakcie wykonywania zadań problemowych, wypowiedzi w czasie zajęć. Student będzie oceniany pod kątem aktywności i gotowości do wykorzystania zdobytej wiedzy o analizę zdarzeń pedagogicznych.

Forma i warunki zaliczenia:

Przedmiot kończy się zaliczeniem z oceną. Warunek uzyskania zaliczenia przedmiotu: aktywność na zajęciach, przygotowanie prezentacji wybranej metody usprawniającej naukę czytania i pisania, omówienie wybranej publikacji/zeszytu ćwiczeń zawierających ćwiczenia korekcyjno-kompensacyjne dla uczniów z dysleksją, pozytywne zaliczenie kolokwium teoretycznego (uzyskanie co najmniej 51% punktów z kolokwium), pozytywne zaliczenie opisu próbki wypowiedzi pisemnej ucznia z dysleksją.

Bilans punktów ECTS:

Studia stacjonarne

Aktywność	Obciążenie studenta
Udział w ćwiczeniach	15 godzin
Samodzielne przygotowanie się do ćwiczeń	4 godziny
Udział w konsultacjach	1 godzina
Samodzielne przygotowanie się do kolokwium	5 godzin
Sumaryczne obciążenie pracą studenta	25 godzin
Punkty ECTS za przedmiot	1

Sylabus przedmiotu / modułu kształcenia

Nazwa przedmiotu/modułu kształcenia:		Literatura a sztuki wizualne 1	
Nazwa w języku angielskim:		Literary and Visual Arts	
Język wykładowy:	polski		
Kierunek studiów, dla którego przedmiot jest oferowany:		filologia polska	
Jednostka realizująca:		Wydział Nauk Humanistycznych	
Rodzaj przedmiotu/modułu kształcenia (obowiązkowy/fakultatywny):		fakultatywny	
Poziom modułu kształcenia (np. pierwszego lub drugiego stopnia, jednolitych magisterskich):		drugiego stopnia	
Rok studiów:	drugi		
Semestr:		trzeci	
Liczba punktów ECTS:	1		
Imię i nazwisko koordynatora przedmiotu:		Dr hab. Roman Bobryk	
Imię i nazwisko prowadzących zajęcia:		Dr hab. Roman Bobryk	
Założenia i cele przedmiotu:		Celem przedmiotu jest nabycie przez studentów wiedzy na temat koncepcji dotyczących relacji pomiędzy literaturą i sztukami wizualnymi (sztukami plastycznymi, filmem), ich typów oraz realizacji takich relacji w literaturze polskiej. Zajęcia mają na celu nabycie przez studentów umiejętności w zakresie rozumienia tych koncepcji i ich charakterystyki oraz kompetencji do odbioru przekazów artystycznych.	
Symbol efektu	Efekty uczenia się		Symbol efektu kierunkowego
	WIEDZA Student zna i rozumie:		
W_01	Koncepcje dotyczące relacji pomiędzy literaturą a sztukami wizualnymi, w tym relacji pomiędzy literaturą a sztukami plastycznymi i literaturą a filmem		K_W01, K_W04, K_W07
W_02	Terminologię związaną z koncepcjami dotyczącymi relacji pomiędzy literaturą a sztukami wizualnymi		K_W02, K_W07
W_03	Najważniejsze zjawiska związane z relacjami literatury i sztuk wizualnych		K_W01, K_W07, K_W08

Symbol efektu	UMIEJĘTNOŚCI Student potrafi:	Symbol efektu kierunkowego
U_01	Scharakteryzować wybrane koncepcje relacji pomiędzy literaturą a sztukami wizualnymi	K_U01, K_U02
U_02	formułować krytyczne sądy na temat zagadnień związków literatury i sztuk wizualnych i uzasadniać je za pomocą odpowiednio dobranych argumentów z użyciem specjalistycznej terminologii	K_U01, K_U02, K_U07
Symbol efektu	KOMPETENCJE SPOŁECZNE Student jest gotów do:	Symbol efektu kierunkowego
K_01	bycia świadomym i krytycznym odbiorcą wszelkiego rodzaju tekstów artystycznych	K_K03, K_K02
Forma i typy zajęć:		wykład
Wymagania wstępne i dodatkowe:		
Znajomość literatury polskiej różnych epok oraz zagadnień z zakresu teorii literatury. Umiejętność analizy i interpretacji tekstów literackich. Gotowość do pracy z tekstami kultury (literatura, malarstwo, film, fotografia).		
Treści modułu kształcenia:		
1. Horacjańska koncepcja „ut pictura poesis” kontra idee Lessinga 2. Ekfrazja i koncepcje wzajemnych relacji literatury i sztuk wizualnych – aspekt teoretyczny. 3. Motyw <i>deesis</i> w literaturze i sztuce 4. Ikonologia i emblematyka 5. Idee korespondencji i pokrewieństwa sztuk w wieku XIX i XX 6. Poezja wizualna i konkretna 7. Literatura a film. Adaptacja filmowa		
Literatura podstawowa:		
1. Marek Hendrykowski, <i>Współczesna adaptacja filmowa</i>, Poznań 2014. 2. <i>Intersemiotyczność: literatura wobec innych sztuk (i odwrotnie)</i>. <i>Studia</i>, pod redakcją Stanisława Balbusa, Andrzeja Hejmeja i Jakuba Niedźwiedzia, Kraków 2004. 3. Janusz Pelc, <i>Słowo i obraz: na pograniczu literatury i sztuk plastycznych</i>, Warszawa 2002. 4. Seweryna Wyślouch, <i>Literatura a sztuki wizualne</i>, Warszawa 1994.		
Literatura dodatkowa:		
1. Alina Biała, <i>Literatura i malarstwo. Korespondencja sztuk</i>, Warszawa 2010. 2. Justyna Bajda, <i>Poeci to są słów malarze... Typy relacji między słowem a obrazem w książkach poetyckich okresu Młodej Polski</i>, Wrocław 2010. 3. Waldemar Okoń, <i>Sztuki siostrzane. Malarstwo a literatura w Polsce w drugiej połowie XIX wieku</i>.		

Wybrane zagadnienia, Wrocław 1992.

4. Katarzyna Szewczyk-Haake, *Kolce Grünewalda. Nie tylko o ekfrazach*, Kraków 2018.

Planowane formy/działania/metody dydaktyczne:

Wykład z wykorzystaniem środków audiowizualnych, prezentacja, pokaz i inne

Sposoby weryfikacji efektów uczenia się osiąganym przez studenta:

Symbol efektu	Metody weryfikacji efektów uczenia się
W_01, W_02, W_03	Efekty w zakresie wiedzy sprawdzane będą na podstawie pracy pisemnej (testowa, pytania otwarte) obejmującej zakresem zagadnienia omawiane na wykładach oraz znajomość wskazanej literatury przedmiotu.
U_01, U_02	Umiejętności sprawdzone zostaną na podstawie pracy testowej na koniec semestru – odpowiedzi otwarte oceniane będą pod kątem umiejętności wnioskowania i formułowania wniosków oraz posługiwania się adekwatną terminologią
K_01	Kompetencje sprawdzone zostaną na podstawie wybranych pytań z pracy testowej

Forma i warunki zaliczenia:

Przedmiot kończy się zaliczeniem na ocenę. Warunkiem uzyskania zaliczenia z przedmiotu jest uzyskanie pozytywnej oceny z pracy testowej pisanej na koniec semestru.

Studentowi przysługuje prawo do jednorazowej poprawy.

Ocena z kolokwium przeprowadzanego w formie testu, obejmującego treści wykładowe i wskazane pozycje literatury przedmiotu:

91 – 100% – bardzo dobra,
81 – 90% – dobra plus,
71 – 80% – dobra,
61 – 70% – dostateczna plus,
51 – 60% – dostateczna,
50 – 0% – niedostateczna.

Bilans punktów ECTS:

Studia stacjonarne

Aktywność	Obciążenie studenta
Udział w wykładach	15 godzin
Przygotowanie do testu	9 godzin
Udział w konsultacjach	1 godzina
Sumaryczne obciążenie pracą studenta	25 godzin
Punkty ECTS za przedmiot	1 ECTS

Sylabus przedmiotu / modułu kształcenia

Nazwa przedmiotu/modułu kształcenia:		Literatura a sztuki wizualne 2	
Nazwa w języku angielskim:		Literary and Visual Arts 2	
Język wykładowy:	polski		
Kierunek studiów, dla którego przedmiot jest oferowany:		filologia polska	
Jednostka realizująca:		Wydział Nauk Humanistycznych	
Rodzaj przedmiotu/modułu kształcenia (obowiązkowy/fakultatywny):			fakultatywny
Poziom modułu kształcenia (np. pierwszego lub drugiego stopnia, jednolitych magisterskich):			drugiego stopnia
Rok studiów:	drugi		
Semestr:		trzeci	
Liczba punktów ECTS:	2		
Imię i nazwisko koordynatora przedmiotu:		Dr hab. Roman Bobryk	
Imię i nazwisko prowadzących zajęcia:		Dr hab. Roman Bobryk	
Założenia i cele przedmiotu:		Celem przedmiotu jest nabycie przez studentów wiedzy na temat koncepcji dotyczących relacji literatury i sztuk wizualnych (sztuk plastycznych, filmu) oraz realizacji takich przypadków w literaturze polskiej. Studenci powinni też osiąść umiejętności rozpoznawania i interpretacji dzieł łączących rozmaite kody lub odnoszących się do dzieł innych sztuk czy sztuki w ogóle.	
Symbol efektu	Efekty uczenia się		Symbol efektu kierunkowego
	WIEDZA Student zna i rozumie:		
W_01	podobieństwa i różnice systemów gatunkowych literatury i sztuk wizualnych oraz gatunki łączące elementy literackie i wizualne bądź formy literackie odwołujące się do sztuk wizualnych		K_W01, K_W04
W_02	specyfikę tworzywa przekazów słownych (tekstów literackich) i przekazów wizualnych – dzieł sztuk plastycznych i sztuki filmowej oraz kwestie związane z wzajemnymi powiązaniami literatury i tych sztuk		K_W01, K_W06, K_W07
Symbol efektu	UMIEJĘTNOŚCI Student potrafi:		Symbol efektu

		kierunkowego
U_01	opisać relację zachodzącą pomiędzy dziełem literackim a dziełem sztuki wizualnej (ekfrazja, interpretacja, opis, adaptacja)	K_U05, K_U07
U_02	konstruować własne teksty analityczno-interpretacyjne z zakresu wzajemnych relacji literatury i sztuk wizualnych z użyciem specjalistycznej terminologii	K_U03, K_U04, K_U06
Symbol efektu	KOMPETENCJE SPOŁECZNE Student jest gotów do:	Symbol efektu kierunkowego
K_01	bycia świadomym i krytycznym odbiorcą wszelkiego rodzaju tekstów artystycznych	K_K03, K_K02
Forma i typy zajęć:		ćwiczenia audytoryjne
Wymagania wstępne i dodatkowe:		
Znajomość literatury polskiej różnych epok oraz zagadnień z zakresu teorii literatury. Umiejętność analizy i interpretacji tekstów literackich. Gotowość do pracy z tekstami kultury (literatura, malarstwo, film, fotografia).		
Treści modułu kształcenia:		
1. <i>Deesis</i> w literaturze i malarstwie europejskim. 2. Emblemat – gatunek mieszany. <i>Emblemata</i> Zbigniewa Morsztyna. 3. Gatunki malarskie i liryka: pejzaż i martwa natura. 4. Ekfrazja poetycka. Między teorią a praktyką. 5. Ekfrazja w prozie i dramacie. 6. Poezja wizualna i konkretna. 7. Literatura na ekranie. Andrzeja Wajdy ekranizacje prozy Iwaszkiewicza.		
Literatura podstawowa:		
1. Roman Bobryk, <i>Martwa natura w poezji polskiej XX wieku</i>, Siedlce 2015. 2. Marcin Rychlewski, <i>Magia krajobrazu: polska liryka pejzażowa i malarstwo XIX oraz XX wieku</i>, Poznań 2018. 3. <i>Ut pictura poesis</i>, pod redakcją Marka Skwary i Seweryny Wysłouch, Gdańsk 2006. 4. Seweryna Wysłouch, <i>Literatura i semiotyka</i>, Warszawa 2001.		
Literatura dodatkowa:		
5. Justyna Bajda, <i>Poeci to są słów malarze... Typy relacji między słowem a obrazem w książkach poetyckich okresu Młodej Polski</i>, Wrocław 2010. 6. Roman Bobryk, „Uwikłany w kwaśne wąpła śmierci”... Rembrandtowska „Lekcja anatomii doktora Tulpa” według Jacka Dehnela, „Nowy Napis. Liryka – Epika - Dramat” nr 23, wrzesień 2024, s. 112-121. 7. Aneta Grodecka, <i>Poeci patrzą. Obrazy – wiersze – komentarze</i>, Warszawa 2008.		

8. Magdalena Śniedziewska, <i>Siedemnastowieczne malarstwo holenderskie w literaturze polskiej po 1918 roku</i>, Toruń 2014. 9. Katarzyna Wakula, <i>Korespondencja sztuk – literatura i sztuki plastyczne. Na przykładach tekstów Stefana Chwina</i>, Warszawa 2016.	
Planowane formy/działania/metody dydaktyczne:	
analiza tekstów literackich i literatury przedmiotu, pokaz (prezentacja multimedialna), dyskusja, „burza mózgów”.	
Sposoby weryfikacji efektów uczenia się osiągniętych przez studenta:	
Symbol efektu	Metody weryfikacji efektów uczenia się
W_01, W_02	Efekty w zakresie wiedzy sprawdzane będą na bieżąco w trakcie zajęć na podstawie wypowiedzi na zajęciach oraz na podstawie pracy semestralnej o charakterze interpretacyjnym, w której sprawdzeniu podlegać będzie znajomość terminologii z zakresu tematyki zajęć i ich problematyki
U_01, U_02	Efekty w zakresie umiejętności sprawdzane na podstawie pracy semestralnej o charakterze interpretacyjnym.
K_01	Kompetencje sprawdzone zostaną na podstawie obserwacji udziału studentów w dyskusjach w trakcie zajęć
Forma i warunki zaliczenia:	
Przedmiot kończy się zaliczeniem na ocenę. Warunkiem uzyskania zaliczenia z przedmiotu jest uzyskanie pozytywnej oceny z pracy semestralnej o charakterze interpretacyjnym pisanej na koniec semestru oraz aktywny udział w zajęciach (min. 3 razy). Kryteria oceny pracy: - poprawność językowa - poprawność w zakresie używanej terminologii - poprawność merytoryczna i umiejętność argumentacji - kompozycja	
Bilans punktów ECTS:	
Studia stacjonarne	
Aktywność	Obciążenie studenta
Uczestnictwo w ćwiczeniach	15 godzin
Przygotowanie do ćwiczeń	16 godzin
Przygotowanie pracy semestralnej	18 godzin
Udział w konsultacjach	1 godzina
Sumaryczne obciążenie pracą studenta	50 godzin

Punkty ECTS za przedmiot	2 ECTS
--------------------------	--------

Sylabus przedmiotu / modułu kształcenia

Nazwa przedmiotu/modułu kształcenia:		Krytyka literacka i artystyczna 1	
Nazwa w języku angielskim:		Literary and artistic criticism	
Język wykładowy:	polski		
Kierunek studiów, dla którego przedmiot jest oferowany:		filologia polska	
Jednostka realizująca:		Wydział Nauk Humanistycznych	
Rodzaj przedmiotu/modułu kształcenia (obowiązkowy/fakultatywny):		fakultatywny	
Poziom modułu kształcenia (np. pierwszego lub drugiego stopnia, jednolitych magisterskich):		drugiego stopnia	
Rok studiów:	drugi		
Semestr:		trzeci	
Liczba punktów ECTS:	2		
Imię i nazwisko koordynatora przedmiotu:		dr hab. Roman Bobryk	
Imię i nazwisko prowadzących zajęcia:		Roman Bobryk, Sławomir Sobieraj, Andrzej Borkowski	
Założenia i cele przedmiotu:		Celem zajęć jest zapoznanie studentów z podstawowymi zagadnieniami teorii i praktyki krytyki literackiej. Studenci poznają jej rozwój historyczny, główne nurty, style i metody oraz najważniejszych przedstawicieli. Zajęcia mają na celu nabycie umiejętności analizy tekstów krytycznoliterackich, formułowania własnych sądów o literaturze oraz dostrzegania związków między literaturą a życiem społecznym, politycznym i kulturowym. Istotnym elementem jest także rozwinięcie kompetencji pisarskich poprzez praktyczne ćwiczenia w tworzeniu recenzji, szkiców krytycznych i esejów interpretacyjnych.	
Symbol efektu	Efekty uczenia się		Symbol efektu kierunkowego
	WIEDZA Student zna i rozumie:		
S_W01	Student ma pogłębioną wiedzę na temat rozwoju i istoty krytyki literackiej i artystycznej ze szczególnym uwzględnieniem krytyki		K_W03, K_W09

	polskiej	
S_W02	Student ma pogłębioną wiedzę teoretyczną i praktyczną na temat stylistycznego, gatunkowego i funkcjonalnego zróżnicowania różnych tekstów krytycznoliterackich oraz krytycznych wypowiedzi na temat różnych dzieł sztuki	K_W02, K_W09
S_W03	Student posiada wiedzę na temat analizy i interpretacji różnego rodzaju wypowiedzi z zakresu krytyki literackiej i artystycznej	K_W02, K_W09
Symbol efektu	UMIEJĘTNOŚCI Student potrafi:	Symbol efektu kierunkowego
S_U01	Student posiada umiejętność analizy i interpretacji różnego rodzaju wypowiedzi krytycznoliterackich oraz wypowiedzi krytycznych dotyczących dzieł plastycznych, filmowych i muzycznych	K_U01, K_U02, K_U05
S_U02	Student posiada umiejętność samodzielnego tworzenia podstawowych form wypowiedzi krytycznych w wybranym zakresie (literatura, sztuka, film)	K_U07, K_U03, K_U06
Symbol efektu	KOMPETENCJE SPOŁECZNE Student jest gotów do:	Symbol efektu kierunkowego
S_K01	Student ma pełną świadomość poziomu swojej wiedzy i umiejętności i rozumie potrzebę ciągłego podnoszenia swoich kompetencji	K_K05, K_K06, K_K02

Forma i typy zajęć:	Wykład
Wymagania wstępne i dodatkowe:	
Ogólna znajomość historii literatury i sztuki. Podstawowe umiejętności analizy i interpretacji tekstów kultury. Gotowość do formułowania własnych opinii i udziału w dyskusji.	
Treści modułu kształcenia:	
Wykłady: 1. Krytyka literacka w perspektywie nauki o literaturze. Cele i zadania krytyki literackiej. 2. Historyczne i współczesne gatunki wypowiedzi krytycznej. 3. Początki refleksji krytycznoliterackiej w kulturze europejskiej (grecka i rzymska krytyka literacka). Krytyka literacka w dobie staropolskiej i w oświeceniu 4. Krytyka literacka i artystyczna w XIX wieku – Polska i świat. 5. Dyskusje krytycznoliterackie dwudziestolecia międzywojennego 6. Socrealistyczna krytyka jako narzędzie sterowania gustami i poglądami odbiorców. Krytyka literacka i artystyczna w PRL. 7. Dyskusje i polemiki współczesnej krytyki literackiej. 8. Historia i teoria krytyki muzycznej 9. Krytyka filmowa w teorii i praktyce	

Literatura podstawowa:	
1. Cz. P. Dutka, <i>Literatura – badacz i krytyk. Wybrane role partnerów interakcji poznawczej</i>. Zielona Góra 2000. 2. D. Kozicka, <i>Krytyczne (nie)porządki. Studia o współczesnej krytyce literackiej w Polsce</i>. Kraków 2012. 3. K. Mętrak, <i>Krytyka – twórczość przeklęta</i>. Warszawa 1995. 4. J. Sławiński, <i>Funkcje krytyki literackiej</i>, [w:] tegoż, <i>Dzieło, język, tradycja, Prace wybrane</i>, t. II, Kraków 1998. s. 159-183.	
Literatura dodatkowa:	
1. M. Głowiński, <i>Próba opisu tekstu krytycznego</i>, w: tegoż, <i>Dzieła wybrane</i>, t. II <i>Dzieło wobec odbiorcy. Szkice z komunikacji literackiej</i>, Kraków, s. 301-315. 2. „Kartografowie dziwnych podróży”. <i>Wypisy z polskiej krytyki literackiej XX wieku</i>, red. i wstęp M. Wyka. Kraków 2004. 3. K. Kłosińska, <i>Feministyczna krytyka literacka</i>, Katowice 2010. 4. <i>Konstelacje krytyczne</i>. Tom I – II. Red. D. Kozicka, M. Świerkosz, K. Trzeciak. Kraków 2020. 5. D. Tubielewicz-Mattsson, <i>Polska socrealistyczna krytyka literacka jako narzędzie władzy</i>, Uppsala 1997. 6. Przemysław Czapliński, <i>Powrót centrali. Literatura w nowej rzeczywistości</i>, Kraków 2007.	
Planowane formy/działania/metody dydaktyczne:	
Wykład informacyjny, konwersatoryjny lub problemowy, film, pokaz i inne;	
Sposoby weryfikacji efektów uczenia się osiągniętych przez studenta:	
Symbol efektu	Metody weryfikacji efektów uczenia się
S_W01, S_W02, S_W03	Efekty z wiedzy sprawdzane będą podczas testów sprawdzające znajomość podstawowych pojęć, nurtów i teorii krytycznych oraz odpowiedzi ustnych podczas zajęć oraz kończącego przedmiot egzaminu ustnego
S_U01, S_U02	Efekty z umiejętności sprawdzane będą podczas analizy i interpretacji wybranego tekstu krytycznoliterackiego lub artystycznego
S_K01	Efekty z kompetencji społecznych sprawdzane będą podczas obserwacji aktywności i zaangażowania, udziału w wykładach oraz zdolności formułowania i obrony własnego stanowiska przy jednoczesnym poszanowaniu odmiennych opinii.
Forma i warunki zaliczenia:	
Warunkiem zaliczenia przedmiotu jest uzyskanie oceny pozytywnej na egzaminie ustnym, obejmującym treści wykładowe i wskazane pozycje literatury przedmiotu Ocena z testu pisemnego: 91 – 100% – bardzo dobra, 81 – 90% – dobra plus,	

71 – 80% – dobra, 61 – 70% – dostateczna plus, 51 – 60% – dostateczna, 50 – 0% – niedostateczna.	
Bilans punktów ECTS:	
Studia stacjonarne	
Aktywność	Obciążenie studenta
Udział w wykładach	15 godz.
Przygotowanie się do egzaminu	20 godz.
Udział w konsultacjach	7 godziny
Samodzielne przygotowanie się do wykładów	8 godzin
Sumaryczne obciążenie pracą studenta	50 godzin
Punkty ECTS za przedmiot	2 ECTS

Sylabus przedmiotu / modułu kształcenia

Nazwa przedmiotu/modułu kształcenia:		Krytyka literacka i artystyczna 2	
Nazwa w języku angielskim:		Literary and artistic criticism	
Język wykładowy:	polski		
Kierunek studiów, dla którego przedmiot jest oferowany:		filologia polska	
Jednostka realizująca:		Wydział Nauk Humanistycznych	
Rodzaj przedmiotu/modułu kształcenia (obowiązkowy/fakultatywny):		fakultatywny	
Poziom modułu kształcenia (np. pierwszego lub drugiego stopnia, jednolitych magisterskich):		drugiego stopnia	
Rok studiów:	drugi		
Semestr:		trzeci	
Liczba punktów ECTS:	4		
Imię i nazwisko koordynatora przedmiotu:		dr hab. Roman Bobryk	
Imię i nazwisko prowadzących zajęcia:		Roman Bobryk, Sławomir Sobieraj, Andrzej Borkowski	
Założenia i cele przedmiotu:		Celem zajęć jest zapoznanie studentów z teorią i praktyką krytyki literackiej oraz artystycznej, a także ze sposobami opisu, interpretacji i wartościowania dzieł sztuki słowa, obrazu i nowych mediów. Studenci poznają najważniejsze tradycje i nurty krytyczne, a także współczesne konteksty funkcjonowania krytyki w przestrzeni kultury. Zajęcia mają na celu nabycie umiejętności analizy i interpretacji tekstów krytycznych, formułowania własnych opinii oraz tworzenia recenzji, szkiców i esejów krytycznych dotyczących literatury i sztuk wizualnych.	
Symbol efektu	Efekty uczenia się		Symbol efektu kierunkowego
	WIEDZA Student zna i rozumie:		
S_W01	Student ma pogłębioną wiedzę na temat rozwoju i istoty krytyki literackiej i artystycznej ze szczególnym uwzględnieniem krytyki polskiej		K_W03, K_W09
S_W02	Student ma pogłębioną wiedzę teoretyczną i praktyczną na temat stylistycznego, gatunkowego i funkcjonalnego zróżnicowania		K_W03, K_W09,

	różnych tekstów krytycznoliterackich oraz krytycznych wypowiedzi na temat różnych dzieł sztuki	K_W05
S_W03	Student posiada wiedzę na temat analizy i interpretacji różnego rodzaju wypowiedzi z zakresu krytyki literackiej i artystycznej	K_W03, K_W09,
Symbol efektu	UMIEJĘTNOŚCI Student potrafi:	Symbol efektu kierunkowego
S_U01	Student posiada umiejętność analizy i interpretacji różnego rodzaju wypowiedzi krytycznoliterackich oraz wypowiedzi krytycznych dotyczących dzieł plastycznych, filmowych i muzycznych	K_U01, K_U06, K_U05
S_U02	Student posiada umiejętność samodzielnego tworzenia podstawowych form wypowiedzi krytycznych w wybranym zakresie (literatura, sztuka, film)	K_U01, K_U02, K_U05
S_U03	Student potrafi krytycznie analizować współczesne teksty literackie i artystyczne, umiejętnie wykorzystując narzędzia, metody i teorie interpretacji (w kontekstach historycznoliterackich, kulturowych, antropologicznych i społecznych)	K_U05, K_U06, K_U07
Symbol efektu	KOMPETENCJE SPOŁECZNE Student jest gotów do:	Symbol efektu kierunkowego
S_K01	Student ma pełną świadomość poziomu swojej wiedzy i umiejętności i rozumie potrzebę ciągłego podnoszenia swoich kompetencji	K_K02, K_K06, K_K05
S_K02	Student charakteryzuje się wrażliwością estetyczną, refleksyjnością i jest krytycznym obserwatorem życia literackiego i artystycznego świadomego i kompetentnego uczestnictwa	K_K01, K_K02, K_K03

Forma i typy zajęć:	Ćwiczenia audytoryjne
Wymagania wstępne i dodatkowe:	
Ogólna znajomość historii literatury i sztuki. Podstawowe umiejętności analizy i interpretacji tekstów kultury. Gotowość do formułowania własnych opinii i udziału w dyskusji.	
Treści modułu kształcenia:	
Ćwiczenia: - Poetyka manifestu literackiego/artystycznego. Analizy wybranych tekstów. - Informacja, interpretacja i ocena w krytyce artystycznej – ćwiczenia analityczne - Małe formy krytycznoliterackie i ich media - Bieżąca krytyka literacka – autorzy i pisma. - Recenzja i jej typy – od lektury do praktyki. - Artykuł krytycznoliteracki	

7. Prezentacja sylwetki pisarza/poety 8. Rozmowa z pisarzem – jak się przygotować i jak ją prowadzić 9. Sprawozdanie z wystawy/wernisażu/koncertu – próby pisarskie 10. Recenzja teatralna 11. Krytyka filmowa w teorii i praktyce.	
Literatura podstawowa:	
1. <i>Dyskursy krytyczne u progu XXI wieku. Między rynkiem a uniwersytetem</i> , red. Dorota Kozicka i Tomasz Cieślak Sokołowski, Kraków 2007. 2. P. Kaczmarek, <i>Czego chce krytyka zaangażowana?</i> , w: tegoż, <i>Wysoka łączliwość. Szkice o poezji współczesnej</i> , Wrocław 2018. 3. P. Czapliński, <i>Żwawy trup. Krytyka literacka 1989 -2004</i> [w:] tegoż, <i>Powrót centrali</i> , Kraków 2007. 4. <i>Była sobie krytyka... Wybór tekstów z lat dziewięćdziesiątych i pierwszych</i> , oprac. Dariusz Nowacki i Krzysztof Uniłowski, Katowice 2003.	
Literatura dodatkowa:	
1. M. Urbanowski, <i>W stronę notatki – o krytyce literackiej lat 90.</i> , w: tegoż, <i>Oczyszczenie. Szkice o literaturze polskiej XX wieku</i> , Kraków 2002. 2. Elizabeth Long, <i>O społecznej naturze czytania</i> . Przeł. M. Maryl [w:] <i>Socjologia literatury. Antologia</i> . Red. G. Jankowicz, M. Tabaczyński, Kraków 2015. 3. Krzysztof Uniłowski, <i>Krytyka po literaturze</i> , "Wielogłos" 2020 nr 4 4. <i>Polityka literatury. Przewodnik Krytyki Politycznej</i> , red. Kinga Dunin, Warszawa 2009. + Bieżące teksty polskich krytyków, współczesna prasa literacka, czasopisma internetowe i portale literackie; wybór prac polskich krytyków literackich i filmowych XX wieku (np. S. Barańczaka, J. Błońskiego, T. Burka, A. Kijowskiego, K. Mętraka, K. Wyki)	
Planowane formy/działania/metody dydaktyczne:	
Zespołowe i indywidualne rozwiązywanie zadań problemowych, studium przypadku, analiza tekstów literackich, analiza literatury przedmiotu, pokaz, dyskusja, „burza mózgów” i inne;	
Sposoby weryfikacji efektów uczenia się osiągniętych przez studenta:	
Symbol efektu	Metody weryfikacji efektów uczenia się
S_W01, S_W02, S_W03	Efekty z wiedzy sprawdzane będą podczas testów sprawdzające znajomość podstawowych pojęć, nurtów i teorii krytycznych oraz odpowiedzi ustnych podczas zajęć oraz przygotowania pracy semestralnej
S_U01, S_U02, S_U03	Efekty z umiejętności sprawdzane będą podczas analizy i interpretacji wybranego tekstu krytycznoliterackiego lub artystycznego
S_K01, S_K02	Efekty z kompetencji społecznych sprawdzane będą podczas obserwacji aktywności i zaangażowania, udziału w wykładach oraz zdolności formułowania i obrony własnego stanowiska przy jednoczesnym poszanowaniu odmiennych opinii.
Forma i warunki zaliczenia:	

Warunkiem zaliczenia ćwiczeń jest obecność na wszystkich zajęciach, aktywność oraz przygotowanie pracy semestralnej (recenzji wybranej literackiej nowości wydawniczej, ewentualnie filmu lub płyty).

Ocena pracy semestralnej:

91 – 100% – bardzo dobra,

81 – 90% – dobra plus,

71 – 80% – dobra,

61 – 70% – dostateczna plus,

51 – 60% – dostateczna,

50 – 0% – niedostateczna.

Bilans punktów ECTS:

Studia stacjonarne

Aktywność	Obciążenie studenta
Udział w ćwiczeniach	15 godz.
Samodzielne przygotowanie się do ćwiczeń	30 godz.
Przygotowanie pracy semestralnej	45 godz.
Udział w konsultacjach	10 godzin
Sumaryczne obciążenie pracą studenta	100 godz.
Punkty ECTS za przedmiot	4 ECTS

Sylabus przedmiotu / modułu kształcenia

Nazwa przedmiotu/modułu kształcenia:		Laboratorium książki współczesnej
Nazwa w języku angielskim:	Laboratory of contemporary book	
Język wykładowy:	polski	
Kierunek studiów, dla którego przedmiot jest oferowany:		filologia polska
Jednostka realizująca:	Wydział Nauk Humanistycznych	
Rodzaj przedmiotu/modułu kształcenia (obowiązkowy/fakultatywny):		fakultatywny
Poziom modułu kształcenia (np. pierwszego lub drugiego stopnia, jednolitych magisterskich):		drugiego stopnia
Rok studiów:	drugi	
Semestr:	trzeci	
Liczba punktów ECTS:	4	
Imię i nazwisko koordynatora przedmiotu:		mgr Maria Długołęcka-Pietrzak
Imię i nazwisko prowadzących zajęcia:		dr hab. Andrzej Borkowski, dr Piotr Prachnio, dr Marcin Pliszka, mgr Maria Długołęcka-Pietrzak
Założenia i cele przedmiotu:		Nabycie wiedzy z zakresu literatury współczesnej i języka polskiego w odniesieniu do nowych mediów oraz stylistycznego i funkcjonalnego tekstów reklamowych, użytkowych i krytycznych w kontekście współczesnej książki. Opanowanie umiejętności podejmowania działań o charakterze pisarskim i posługiwania się nowoczesnymi mediami do kreacji różnego typu tekstów (teksty użytkowe, literackie, reklamowe) oraz rozpoznawania i tworzenia gatunków literackich i publicystycznych oraz innych rodzajów tekstów, szczególnie tekstów cyfrowych i hybrydowych. Nabycie gotowości do praktycznego zastosowania kompetencji społecznych i osobowych, takich jak: kreatywność, otwartość na odmienność kulturową, umiejętność określania własnych zainteresowań, umiejętność samooceny, krytycznego myślenia, rozwiązywania problemów związanych z nowoczesnymi publikacjami książkowymi oraz edytorskimi, graficznymi i projektowymi możliwościami wydawniczymi w praktyce.
Symbol	Efekty uczenia się	Symbol efektu

efektu	WIEDZA Student zna i rozumie:	kierunkowego
S_W01	specyfikę zróżnicowania stylistycznego i funkcjonalnego tekstów reklamowych, użytkowych i krytycznych;	K_W03, K_W09, K_W05
S_W02	wybrane zagadnienia z zakresu literatury współczesnej i języka polskiego w odniesieniu do nowych mediów.	K_W03, K_W09, K_W04, K_W07
Symbol efektu	UMIEJĘTNOŚCI Student potrafi:	Symbol efektu kierunkowego
S_U01	opisać różne gatunki literackie i publicystyczne oraz inne rodzaje tekstów szczególnie tekstów cyfrowych i hybrydowych;	K_U01, K_U02, K_U09
S_U02	podejmować działania o charakterze pisarskim, jak też potrafi posługiwać się nowoczesnymi mediami do kreacji różnego typu tekstów (teksty użytkowe, literackie, reklamowe).	K_U03, K_U06, K_U07
Symbol efektu	KOMPETENCJE SPOŁECZNE Student jest gotów do:	Symbol efektu kierunkowego
S_K01	praktycznego zastosowania kompetencji społecznych i osobowych, takich jak: kreatywność, otwartość na odmienność kulturową, umiejętność określania własnych zainteresowań, umiejętność samooceny, krytycznego myślenia, rozwiązywania problemów.	K_K02, K_K04, K_K05

Forma i typy zajęć:

ćwiczenia audytoryjne

Wymagania wstępne i dodatkowe:

Znajomość pakietu Microsoft Office wynikająca z realizacji przedmiotu Technologia informacyjna na wcześniejszym etapie studiów. otwartości na dyskusję i porównawcze spojrzenie na literaturę i sztuki wizualne.

Treści modułu kształcenia:

1. Zajęcia organizacyjne i organizacja pracy. Wstępne informacje o treściach kształcenia.
2. Nowe formy książki – od książki papierowej do książki interaktywnej. Hipertekst. Książka jako sztuka. Reklama książki.
3. Znaczenie designu w projektowaniu książki. Typografia i ilustracja jako element całości artystycznej.
4. Książki dla dzieci, książki dla dorosłych: współczesne edycje i wybrane przykłady wydawnicze.
5. Plebiscyty, nagrody, wyróżnienia dla najlepiej zaprojektowanych książek – Best Book Designer, Bologna Ragazzi Award, Nagroda PTWK, 50 Books | 50 Covers i inne.
6. Treść jest naga. Autor a projektant.
7. Projekt książki: od rysunku do programu graficznego i sztucznej inteligencji.
8. Możliwości drukarskie. Zaliczenie przedmiotu.

Literatura podstawowa:

Patryk Mogilnicki, *Książka po okładce. O współczesnym polskim projektowaniu okładek książkowych*, Kraków 2021.

Jacek Mrowczyk, *Wy-Twórcy książek*, Kraków 2023.

Michael Mitchell, Susan Wightman, *Typografia książki. Podręcznik projektanta*, Kraków 2022.

Maria Długolecka-Pietrzak, *Przestrzeń we współczesnej literaturze dziecięcej: książka ilustrowana, książka typograficzna, książka konwergencyjna. Zarys problematyki*, w: *Pejzaż, krajobraz, przestrzeń. Język i tekst*, Siedlce 2018.

Agnieszka Maroń, *Nowe formy książki na polskim rynku wydawniczym i księgarskim*, w: *Literatura dla dzieci i młodzieży*, t. 5, Katowice 2017.

Literatura dodatkowa:

Patryk Mogilnicki, *Nówka sztuka. Młoda polska ilustracja*, Kraków 2022.

Barbara Gawryluk, *Ilustratorzy, ilustratorki. Motylki z okładki i smoki bez wąsów*, Warszawa 2019.

Admirałowie wyobraźni. 100 lat polskiej ilustracji w książkach dla dzieci, wyd. zbiorowe, Warszawa 2020.

Planowane formy/działania/metody dydaktyczne:

Prezentacja; praca przy komputerze: zespołowe i indywidualne rozwiązywanie zadań problemowych, studium przypadku, „burza mózgów”, pokaz i inne.

Sposoby weryfikacji efektów uczenia się osiągniętych przez studenta:

Symbol efektu	Metody weryfikacji efektów uczenia się
S_W01, S_W02	Efekty z wiedzy będą weryfikowane na podstawie przedstawionego projektu zaliczeniowego z zakresu edytorstwa i projektowania książki oraz jej reklamy.
S_U01, S_U02	Efekty z zakresu umiejętności będą weryfikowane poprzez obserwację pracy studenta przy komputerze, zaangażowanie w dyskusji pozwalające ocenić umiejętności praktyczne studenta, rozwiązywanie zadań problemowych, w trakcie których student jest obserwowany przez nauczyciela oraz oceniany pod kątem systematyczności, aktywności i gotowości do wykorzystania zdobytej wiedzy z zakresu projektowania i edytorstwa książki współczesnej.
S_K01	Efekty z zakresu kompetencji będą weryfikowane poprzez obserwację pracy studenta przy komputerze, zaangażowanie w dyskusji pozwalające ocenić umiejętności praktyczne studenta, rozwiązywanie zadań problemowych, w trakcie których student jest obserwowany przez nauczyciela oraz oceniany pod kątem systematyczności, aktywności i gotowości do wykorzystania zdobytej wiedzy z zakresu projektowania i edytorstwa książki współczesnej oraz jej reklamy.

Forma i warunki zaliczenia:

Warunki zaliczenia ćwiczeń: uzyskanie minimum oceny dostatecznej za przygotowanie i prezentację projektu indywidualnego z zakresu edytorstwa i projektowania książki oraz jej reklamy.

Kryteria oceny projektu zaliczeniowego:

- 1) struktura projektu – maksymalnie 3 punkty,
- 2) poprawność merytoryczna – maksymalnie 6 punktów,
- 3) innowacyjność projektu – maksymalnie 3 punkty,
- 4) sposób prezentacji projektu – maksymalnie 4 punkty.

Ocena projektu:

16 – 15 punktów – ocena bardzo dobra,
 14 punktów – ocena dobra plus,
 13 – 12 punktów – ocena dobra,
 11 – 10 punktów – ocena dostateczna plus,
 9 – 8 – ocena dostateczna,
 poniżej 8 punktów – ocena niedostateczna.

Bilans punktów ECTS:

Studia stacjonarne

Aktywność	Obciążenie studenta
Udział w ćwiczeniach	15 godzin
Samodzielne przygotowanie się do ćwiczeń	64 godziny
Samodzielne przygotowanie się do zaliczenia	20 godzin
Udział w konsultacjach	1 godzina
Sumaryczne obciążenie pracą studenta	100 godzin
Punkty ECTS za przedmiot	4 ECTS

Sylabus przedmiotu / modułu kształcenia		
Nazwa przedmiotu/modułu kształcenia:		Nowe formy literackie w mediach
Nazwa w języku angielskim:		New literary forms in the media
Język wykładowy:	polski	
Kierunek studiów, dla którego przedmiot jest oferowany:		filologia polska
Jednostka realizująca:	Wydział Nauk Humanistycznych	
Rodzaj przedmiotu/modułu kształcenia (obowiązkowy/fakultatywny):		fakultatywny
Poziom modułu kształcenia (np. pierwszego lub drugiego stopnia, jednolitych magisterskich):		drugiego stopnia
Rok studiów:	drugi	
Semestr:	trzeci	
Liczba punktów ECTS:	6	
Imię i nazwisko koordynatora przedmiotu:		Dr hab. Barbara Stelingowska
Imię i nazwisko prowadzących zajęcia:		dr hab. Barbara Stelingowska, dr Barbara Bandzarewicz
Założenia i cele przedmiotu:		Celem zajęć jest zapoznanie studentów z przekształceniami literackimi, które mają miejsce w dobie mediów cyfrowych i technologii interaktywnych, oraz wskazanie, w jaki sposób te zmiany wpływają na tradycyjne pojęcia literatury i jakie nowe możliwości twórcze się pojawiają. Istotnym elementem jest także nabycie umiejętności pracy z tekstami literackimi w środowisku cyfrowym, ich interpretacji, analizy oraz wykorzystania narzędzi interaktywnych w procesach twórczych i badawczych.
Symbol efektu	Efekty uczenia się	Symbol efektu kierunkowego
	WIEDZA Student zna i rozumie:	
S_W01	specyfikę zróżnicowania stylistycznego i funkcjonalnego tekstów reklamowych i użytkowych;	K_W03, K_W09, K_W05
S_W02	zasady funkcjonowania mediów, metod i technik public relations w reklamie i copywritingu, ze szczególnym uwzględnieniem znajomości słownictwa i frazeologii języka reklamy	K_W02, K_W09
S_W03	wybrane zagadnienia z zakresu literatury współczesnej i języka polskiego w odniesieniu do nowych mediów.	K_W03, K_W09, K_W04, K_W07

Symbol efektu	UMIEJĘTNOŚCI Student potrafi:	Symbol efektu kierunkowego
S_U01	opisać różne gatunki literackie i publicystyczne oraz inne rodzaje tekstów szczególnie tekstów cyfrowych i hybrydowych;	K_U01, K_U02, K_U09
S_U02	łączyć wiedzę teoretyczną z zakresu nauki o mediach w kontekście literatury ze sprawnościami laboratoryjnymi - posiada szczegółowe sprawności warsztatowe (kreowanie tekstów reklamowych, tekstów użytkowych na potrzeby mediów);	K_U06, K_U10
S_U03	podejmować działania o charakterze pisarskim, jak też potrafi posługiwać się nowoczesnymi mediami do kreacji różnego typu tekstów (teksty użytkowe, literackie, reklamowe);	K_U03, K_U06, K_U07
Symbol efektu	KOMPETENCJE SPOŁECZNE Student jest gotów do:	Symbol efektu kierunkowego
S_K01	użytkowania swoich umiejętności komunikacyjnych, społecznych, interpersonalnych i interkulturowych, które predysponują do pracy w sektorze mediów;	K_K01
S_K02	praktycznego zastosowania kompetencji społecznych i osobowych, takich jak: kreatywność, otwartość na odmienność kulturową, umiejętność określania własnych zainteresowań, umiejętność samooceny, krytycznego myślenia, rozwiązywania problemów;	K_K02, K_K04, K_K05
Forma i typy zajęć:		ćwiczenia audytoryjne
Wymagania wstępne i dodatkowe:		
Student posiada wiedzę z zakresu literatury i mediów (przedmioty: Język w Internecie i pozycjonowanie stron www oraz Podstawy copywritingu), wykazuje umiejętności analityczne i interpretacyjne, biegle posługuje się językiem polskim w mowie i piśmie oraz jest otwarty na pracę twórczą i zespołową		
Treści modułu kształcenia:		
- Analiza literatury cyfrowej na tle tradycyjnej literatury: zmiana roli autora i odbiorcy. Literatura interaktywna, cyfrowe opowiadanie historii i wpływ nowych technologii na klasyczne formy literackie (np. opowiadanie, powieść). Rozwój gatunków literackich w przestrzeni cyfrowej: literackie blogi, opowiadania w odcinkach. - Nowe formy literackie: od tradycji do innowacji. Literatura w Internecie: teksty blogów literackich, poezja na Instagramie, krótkie formy narracyjne w przestrzeni cyfrowej. Literackie formy transmedialne – książki jako multimedialne doświadczenia: łączenie tekstu z obrazem, dźwiękiem i interaktywnością. - Narracja nielinearnej literatury cyfrowej: interaktywność tekstów, wybory odbiorcy, alternatywne zakończenia. Tworzenie tekstów opartych na mechanizmach wirtualnych i gier komputerowych: od klasycznych powieści do interaktywnych storytellingów. - Literatura w formie blogów, tweetów i mikroblogów. Twitter jako przestrzeń do tworzenia literackich miniatur. Zjawisko „instapoetry” – poezja na Instagramie: jak dostosować formę i język do przestrzeni cyfrowej.		

- Literatura interaktywna a teoria literatury. Teoretyczne podstawy interaktywnej literatury: od klasycznych form do hipertekstów, od "czytania" do "tworzenia" historii. Tekst vs. kontekst, autor vs. odbiorca. Poetyka cyfrowej literatury – jak współczesne formy literackie adaptują zasady narracji, stylu i kompozycji w nowych mediach. - Nowoczesne gatunki literackie w mediach cyfrowych. Literatura na żywo w internecie: jak pisarze angażują czytelników w tworzenie fabuły w czasie rzeczywistym. Literatura generowana komputerowo – sztuczna inteligencja a twórczość literacka. - Tworzenie literackich projektów trans medialnych. Jak łączyć tekst literacki z obrazem, dźwiękiem, filmem i grą wideo? Współczesne przykłady twórczości transmedialnej: case studies (np. seriale Netflix, gry komputerowe, literatura w social mediach). - Praca z tekstami cyfrowymi: edycja, formatowanie, publikacja. Zasady edytorstwa tekstów w przestrzeni cyfrowej: od pisanie do publikowania. Wyzwania edytorskie w literaturze internetowej: formatowanie tekstów e-booków, zarządzanie publikacjami w sieci. Praca nad literackimi projektami w przestrzeni cyfrowej: od pomysłu do gotowego tekstu publikowanego w internecie. - Przykłady współczesnej literatury cyfrowej. Przegląd współczesnych twórców literatury cyfrowej i interaktywnej. Studia przypadków: analiza tekstów literackich, które weszły do panteonu literatury cyfrowej. Literatura a aplikacje mobilne – jak technologie zmieniają sposób „czytania” literatury. - Przyszłość literatury cyfrowej. Rozwój literatury cyfrowej i transmedialnej: jak technologia wpłynie na przyszłość literatury. Nowe wyzwania dla twórców literackich: pisanie w czasach szybkiej cyfryzacji i zacierania granic między gatunkami. Literatura w VR i AR – jak rzeczywistość wirtualna zmienia sposób opowiadania historii.
Literatura podstawowa: <i>Digitalne dotknięcia</i>, redakcja Piotr Zawojski, Szczecin 2010 <i>Ekran, mit, rzeczywistość</i>, redakcja Wojciech Burszta, Warszawa 2003 - Dróżdż Andrzej, <i>Od Liber mundi do hipertekstu: książka w świecie utopii</i>, Warszawa 2009 - Dziadek Adam, <i>Obraz jako interpretant (na przykładzie polskiej poezji współczesnej)</i>, „Pamiętnik Literacki” 2001, z. 2 <i>Hiperteksty literackie. Literatura i nowe media</i>, redakcja Piotr Marecki, Mariusz Pisarski, Kraków 2011 - Woźniakiewicz-Dziadosz Maria, <i>Hiperpowieść czyli sieć w powieści</i>, Lublin 2012 <i>Liberatura, e-literatura i... Remiksy, remediacje, redefinicje</i>, redakcja Monika Górka-Olesińska, Opole 2012
Literatura dodatkowa: - Gajda Janusz, <i>Media w edukacji</i>, Kraków 2008 <i>Liternet: literatura i internet</i>, redakcja Piotr Marecki, Kraków 2002 - Gajewska Grażyna, <i>Arcy – nie – ludzkie: przez science fiction do antropologii cyborgów</i>, Poznań 2010 - Jarosz Bożena, <i>Liternet – sztuka, moda czy konieczność? Polskie powieści hipertekstowe w Sieci</i>, w: <i>Komputer w edukacji</i>, redakcja Janusz Morbitzer, Kraków 2006.
Planowane formy/działania/metody dydaktyczne:
Analiza tekstów literackich w nowych mediach, warsztaty twórcze, praca w grupach, prezentacja, pokaz, „burza mózgów”
Sposoby weryfikacji efektów uczenia się osiągniętych przez studenta:

Symbol efektu	Metody weryfikacji efektów uczenia się
S_W01, S_W02, S_W03	Efekty z wiedzy będą sprawdzane podczas prezentacji ustnych – indywidualnych lub grupowych wystąpień dotyczących zagadnień związanych z literaturą cyfrową, mediami i współczesnymi strategiami narracyjnymi. Sprawdzi to zdolność studenta do rozumienia i analizowania współczesnych trendów w literaturze i mediach, a także umiejętność przedstawiania teorii, koncepcji i przykładów w sposób klarowny, logiczny i zgodny z aktualnym stanem wiedzy.
S_U01, S_U02, S_U03	Efekty z umiejętności będą weryfikowane poprzez tworzenie tekstów użytkowych, literackich i reklamowych z wykorzystaniem nowoczesnych narzędzi medialnych. Sprawdzi to zdolność studenta do efektywnego wykorzystania technologii i narzędzi cyfrowych w procesie twórczym, umiejętność adaptowania tekstów do różnych form mediów oraz dostosowywania treści do specyfiki odbiorcy i platformy.
S_K01, S_K02	Efekty z kompetencji będą weryfikowane poprzez aktywność na zajęciach i udział w dyskusjach. Sprawdzi to zdolność studenta do aktywnego uczestniczenia w procesie edukacyjnym, wyrażania własnych opinii, formułowania argumentów oraz reagowania na wypowiedzi innych uczestników.

Forma i warunki zaliczenia:

Przedmiot kończy się zaliczeniem na ocenę. Na warunki uzyskania zaliczenia przedmiotu składają się obecność i aktywność na ćwiczeniach, pozytywna ocena z wykonanych prac w trakcie trwania semestru, a także wykonanie indywidualnego projektu twórczego opublikowanego w sieci

Ocena z projektu:

9 punktów – bardzo dobra,

8 punktów – dobra plus,

7 punktów – dobra,

6 punktów – dostateczna plus,

5 punktów – dostateczna,

poniżej 4 punktów – niedostateczna.

Bilans punktów ECTS: 6

Studia stacjonarne

Aktywność	Obciążenie studenta
Udział w ćwiczeniach	30 godzin
Samodzielne przygotowanie się do zajęć	60 godzin
Konsultacje	3 godziny
Samodzielne przygotowanie do zaliczenia	57 godzin
Sumaryczne obciążenie pracą studenta	150 godzin
Punkty ECTS za przedmiot	6 ECTS

Sylabus przedmiotu / modułu kształcenia

Nazwa przedmiotu/modułu kształcenia:		Warsztaty edytorskie	
Nazwa w języku angielskim:		Editorial workshops	
Język wykładowy:	polski		
Kierunek studiów, dla którego przedmiot jest oferowany:		filologia polska	
Jednostka realizująca:		Wydział Nauk Humanistycznych	
Rodzaj przedmiotu/modułu kształcenia (obowiązkowy/fakultatywny):		fakultatywny	
Poziom modułu kształcenia (np. pierwszego lub drugiego stopnia, jednolitych magisterskich):		drugiego stopnia	
Rok studiów:	drugi		
Semestr:		trzeci	
Liczba punktów ECTS:	6		
Imię i nazwisko koordynatora przedmiotu:		mgr Maria Długolecka-Pietrzak	
Imię i nazwisko prowadzących zajęcia:		dr hab. Barbara Stelingowska, dr Marcin Pliszka, mgr Maria Długolecka-Pietrzak	
Założenia i cele przedmiotu:		Celem kształcenia jest uzyskanie przez studenta rozległych kompetencji w zakresie pracy edytorskiej.	
Symbol efektu	Efekty uczenia się		Symbol efektu kierunkowego
	WIEDZA Student zna i rozumie:		
S_W01	zasady redakcji technicznej i językowej tekstów naukowych, literackich i użytkowych, w tym różnego typu tekstów publikowanych na portalach, blogach i witrynach internetowych,		K_W03, K_W09
S_W02	organizację pracy w wydawnictwie i orientuje się w technicznych aspektach przygotowania rozmaitych treści i publikacji przy użyciu nowoczesnych technologii wydawniczych,		K_W03, K_W04, K_W09
S_W03	poszczególne etapy procesu wydawniczego (adiustacja tekstu, korekta, skład, projektowanie graficzne, druk, dystrybucja, promocja),		K_W03, K_W09
Symbol efektu	UMIEJĘTNOŚCI Student potrafi:		Symbol efektu kierunkowego

S_U01	formułować i rozwiązywać problemy edytorskie, wykorzystując adekwatne metody i narzędzia,	K_U01, K_U02, K_U05
S_U02	przygotowywać do druku teksty naukowe, użytkowe i literackie oraz samodzielnie opracowywać treści przeznaczone do publikacji na stronach, portalach i blogach internetowych,	K_U03, K_U06, K_U10
S_U03	posługiwać się profesjonalnymi programami komputerowymi do edycji tekstu i obróbki grafiki,	K_U03, K_U10
S_U04	elastycznie dostosowywać się do zmieniających się trendów rynkowych oraz przygotowywać publikacje w różnych formatach (książki drukowane, e-booki, edycje cyfrowe).	K_U03, K_U10
Symbol efektu	KOMPETENCJE SPOŁECZNE Student jest gotów do:	Symbol efektu kierunkowego
S_K01	podnoszenia poziomu swojej wiedzy i umiejętności w zakresie edytorstwa oraz samodzielnego tworzenia rzetelnych edycji naukowych i komercyjnych; jest gotów do podejmowania w tym zakresie wyzwań zawodowych związanych ze zmieniającym się rynkiem pracy,	K_K02
S_K02	prawidłowego określania priorytetów służących realizacji określonych zadań z zakresu edytorstwa naukowego i komercyjnego.	K_K02

Forma i typy zajęć:	Ćwiczenia audytoryjne (30 godzin)
Wymagania wstępne i dodatkowe:	
Podstawowa znajomość programu Microsoft Word.	
Treści modułu kształcenia:	
Zajęcia organizacyjne i organizacja pracy, wstępna praca przy komputerze. Rozszerzenie umiejętności redakcyjnych i korektorskich – praca nad skomplikowanymi tekstami, wymagającymi precyzyjnej edycji i adaptacji. Standardy edytorskie i normy wydawnicze – PN-ISO, style edytorskie, przypisy, bibliografie. Wprowadzenie do estetyki edytorskiej – zasady kształtowania czytelnego i harmonijnego układu tekstu (Microsoft Word i/lub Adobe InDesign). Zasady formatowania i stylizacji – dobór czcionek, wielkości tekstu, kontrast kolorystyczny i spójność wizualna (Microsoft Word i/lub Adobe InDesign). Zaawansowane techniki edytorskie – projektowanie tekstu, użycie nagłówków, akapitów, tabulatorów i sekcji (Microsoft Word i/lub Adobe InDesign). Zaawansowane techniki edytorskie – zarządzanie układem dokumentu: marginesy, kolumny, interlinie, podział na sekcje i numery stron (Microsoft Word i/lub Adobe InDesign). Zaawansowane techniki edytorskie – praca z grafiką i tabelami: osadzanie ilustracji, wykresów i tabel w układzie tekstu (Microsoft Word i/lub Adobe InDesign). Zaawansowane techniki edytorskie – automatyzacja edycji: wykorzystanie stylów, szablonów i spisu	

treści (Microsoft Word i/lub Adobe InDesign).

Zaawansowane techniki edytorskie – optymalizacja pracy: użycie narzędzi edytorskich, makr i skrótów klawiszowych do efektywnej pracy z tekstem (Microsoft Word i/lub Adobe InDesign).

Zaawansowane techniki edytorskie – skład i łamanie tekstu: organizacja akapitów, justowanie, dzielenie wyrazów, unikanie błędów typograficznych (wdowy, bękart, szewce) (Microsoft Word i/lub Adobe InDesign).

Zaawansowane zasady składu i typografii – profesjonalne formatowanie tekstów, układ graficzny, skład w programach DTP (Microsoft Word i/lub Adobe InDesign).

Przygotowanie do publikacji cyfrowych i drukowanych – dostosowanie tekstów do wymogów różnych formatów (e-booki, publikacje naukowe, czasopisma, książki).

Opracowanie projektu edytorskiego.

Literatura podstawowa:

Adam Wolański, *Edycja tekstów. Praktyczny poradnik*, Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa 2008 lub nowsze wydanie;

Łukasz Garbał, *Edytorstwo. Jak wydawać współczesne teksty literackie*, Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa 2011;

Bartłomiej Szleszyński, *Krajobraz naukowego edytorstwa cyfrowego – możliwości i wyzwania*, „Sztuka Edycji. Studia Tekstologiczne i Edytorskie” 2023, t. 23, nr 1, s. 85-101;

Kelly Kordes Anton, Tina DeJarld, *Adobe InDesign PL. Oficjalny podręcznik*, Wydawnictwo Helion, Gliwice 2020 i nowsze.

Literatura dodatkowa:

Bogdan Hojdis, Adam Cankudis, *Cyfrowe edycje literackie i naukowe jako element cyfrowej humanistyki*, „Sztuka Edycji. Studia Tekstologiczne i Edytorskie” 2020, t. 17, nr 1, s. 7-15.

Planowane formy/działania/metody dydaktyczne:

Praca przy komputerze, elementy wykładu z prezentacją multimedialną, ćwiczenia praktyczne z tekstem.

Sposoby weryfikacji efektów uczenia się osiągniętych przez studenta:

Symbol efektu	Metody weryfikacji efektów uczenia się
S_W01, S_W02, S_W03	Efekty z wiedzy sprawdzane będą egzaminie pisemnym w sesji egzaminacyjnej
S_U01, S_U02, S_U03, S_U04	Efekty z umiejętności sprawdzane będą na bieżąco podczas ćwiczeń (praca edytorska z tekstem przy komputerze)
S_K01, S_K02	Efekty z kompetencji społecznych sprawdzane będą na bieżąco podczas ćwiczeń (zaangażowanie, obecność, aktywność w grupie)

Forma i warunki zaliczenia:

Efekty sprawdzane będą na bieżąco podczas ćwiczeń (praca z tekstami przy komputerze) oraz na egzaminie w sesji egzaminacyjnej.

Warunek uzyskania zaliczenia przedmiotu: przygotowanie projektu edytorskiego.

Bilans punktów ECTS:	
Studia stacjonarne	
Aktywność	Obciążenie studenta
Udział w ćwiczeniach	30 godzin
Przygotowanie do zajęć	14 godzin
Przygotowanie do egzaminu	14 godzin
Udział w konsultacjach	2 godziny
Sumaryczne obciążenie pracą studenta	60 godzin
Punkty ECTS za przedmiot	6

Sylabus przedmiotu / modułu kształcenia

Nazwa przedmiotu/modułu kształcenia:		Sztuczna inteligencja w edytorstwie	
Nazwa w języku angielskim:		Artificial Intelligence in Editorial Work	
Język wykładowy:	polski		
Kierunek studiów, dla którego przedmiot jest oferowany:		filologia polska	
Jednostka realizująca:		Wydział Nauk Humanistycznych	
Rodzaj przedmiotu/modułu kształcenia (obowiązkowy/fakultatywny):		fakultatywny	
Poziom modułu kształcenia (np. pierwszego lub drugiego stopnia, jednolitych magisterskich):		drugiego stopnia	
Rok studiów:	drugi		
Semestr:		trzeci	
Liczba punktów ECTS:	2		
Imię i nazwisko koordynatora przedmiotu:		Dr hab. Andrzej Borkowski, prof. ucz.	
Imię i nazwisko prowadzących zajęcia:		Dr hab. Andrzej Borkowski, prof. ucz.	
Założenia i cele przedmiotu:		Celem zajęć jest nabycie przez studentów umiejętności wykorzystywania różnych narzędzi AI w pracy edytorskiej.	
Symbol efektu	Efekty uczenia się		Symbol efektu kierunkowego
	WIEDZA Student zna i rozumie:		
S_W01	organizację pracy w wydawnictwie i orientuje się w technicznych aspektach przygotowania rozmaitych treści i publikacji przy użyciu nowoczesnych technologii wydawniczych, a zwłaszcza dostępnych w Internecie nowoczesnych narzędzi AI;		K_W03, K_W04, K_W09
S_W02	poszczególne etapy procesu wydawniczego (adiustacja tekstu, korekta, skład, projektowanie graficzne, druk, dystrybucja, promocja) oraz jego usprawnienie z wykorzystaniem sztucznej inteligencji;		K_W03, K_W09
S_W03	narzędzia AI służące projektowaniu graficznemu książki oraz przygotowywaniu materiałów informacyjno-promocyjnych.		K_W03, K_W04
Symbol efektu	UMIEJĘTNOŚCI Student potrafi:		Symbol efektu kierunkowego

S_U01	formułować i rozwiązywać problemy edytorskie, wykorzystując adekwatne metody i narzędzia AI;	K_U01, K_U02, K_U05
S_U02	przygotowywać do druku teksty naukowe, użytkowe i literackie oraz samodzielnie opracowywać treści przeznaczone do publikacji na stronach, portalach i blogach internetowych z użyciem sztucznej inteligencji,	K_U03, K_U06, K_U10
S_U03	posługiwać się narzędziami AI oraz profesjonalnymi programami komputerowymi do edycji tekstu i obróbki grafiki.	K_U03, K_U10
Symbol efektu	KOMPETENCJE SPOŁECZNE Student jest gotów do:	Symbol efektu kierunkowego
S_K01	podnoszenia poziomu swojej wiedzy i umiejętności w zakresie edytorstwa oraz samodzielnego tworzenia rzetelnych edycji naukowych i komercyjnych z użyciem narzędzie AI;	K_K02
S_K02	aktywnego i etycznego uczestnictwa w życiu kulturalnym w zawodzie edytora, wspomagającego swą pracę sztuczną inteligencją.	K_K01, K_K05
Forma i typy zajęć:		Ćwiczenia audyoryjne
Wymagania wstępne i dodatkowe:		
Znajomość aspektów kulturowych zjawiska sztucznej inteligencji oraz sprawność w posługiwaniu się wybranymi narzędziami AI w pracy edytorskiej.		
Treści modułu kształcenia:		
Sztuczna inteligencja – fenomen, definicje, konteksty kulturowe. Sztuczna inteligencja a problem prawa autorskiego. Zastosowania sztucznej inteligencji w edytorstwie naukowym i komercyjnym (przykłady). Przegląd narzędzi AI pomocnych w edycji tekstów. Współczesne narzędzia AI do korekty tekstów. Współczesne narzędzia AI wspomagające skład tekstu. Tworzenie grafik i obrazów z użyciem AI. Parafraza, skracanie i obróbka tekstu z użyciem AI. Tworzenie indeksów i haseł z użyciem narzędzi AI. Wyszukiwanie badań z użyciem sztucznej inteligencji. Tworzenie streszczeń i translacji z użyciem AI. Sztuczna inteligencja a kreacja tekstu. Promowanie edycji w sieci przy pomocy narzędzi AI. Projektowanie własnej edycji tekstu literackiego lub naukowego z użyciem AI.		
Literatura podstawowa:		

1/ J. Hańczakiewicz, <i>Zastosowanie sztucznej inteligencji w edytorstwie naukowym – przykład „Moralistów” Wacława Potockiego</i>, „Napis”, 2024, XXX, s. 215-232. 2/ J. Fazlagić, <i>Między sztuczną inteligencją a „sztuczną kreatywnością” – przyszłość człowieka kreatywnego w epoce sztucznej inteligencji</i>, w: <i>Sztuczna inteligencja (AI) jako megatrend kształtujący edukację. Jak przygotowywać się na szanse i wyzwania społeczno-gospodarcze związane ze sztuczną inteligencją?</i>, Warszawa 2022, s. 38-50. 3/ Narzędzia AI dostępne w Internecie.	
Literatura dodatkowa:	
1/ A. Borkowski, <i>Sztuczna inteligencja a problem języka i tekstu. W kręgu „Golema XIV” Stanisława Lema</i>, „Ethos” 2023, nr 4 (144), s. 67-86. 2/ A. Maj, <i>Ewolucja inteligencji i jej badanie. Oswajanie sztucznej inteligencji w perspektywie przemian kultury i komunikacji</i>, „Ethos” 2023, nr 3 (143), s. 177-203.	
Planowane formy/działania/metody dydaktyczne:	
Dyskusja, elementy wykładu z prezentacją multimedialną, ćwiczenia praktyczne z narzędziami AI, metoda projektu, „burza mózgów”.	
Sposoby weryfikacji efektów uczenia się osiągniętych przez studenta:	
Symbol efektu	Metody weryfikacji efektów uczenia się
S_W01, S_W02, S_W03	Efekty z wiedzy będą sprawdzane na bieżąco podczas zajęć oraz podczas przygotowywania i finalizowania własnego projektu edycji.
S_U01, S_U02, S_U03	Efekty z umiejętności będą sprawdzane na bieżąco podczas zajęć, pracy w grupie, znajomości środowiska cyfrowego
S_K01, S_K02	Efekty z kompetencji będą sprawdzane na bieżąco, oceniane będzie zaangażowanie, obecność, dyskusja, kreatywność i działanie
Forma i warunki zaliczenia:	
Zajęcia kończą się oceną projektu edycji, która została przygotowana z wykorzystaniem narzędzi AI.	
Bilans punktów ECTS: 2	
Studia stacjonarne	
Aktywność	Obciążenie studenta
Udział w ćwiczeniach	15 godzin
Przygotowanie do kolokwium	15 godzin
Przygotowanie projektu edycji	15 godzin
Sumaryczne obciążenie pracą studenta	45 godzin
Punkty ECTS za przedmiot	2

Sylabus przedmiotu / modułu kształcenia

Nazwa przedmiotu/modułu kształcenia:		Krytyka tekstu i metody opracowywania rękopisów	
Nazwa w języku angielskim:		Textual criticism and manuscript editing methods	
Język wykładowy:	polski		
Kierunek studiów, dla którego przedmiot jest oferowany:		filologia polska	
Jednostka realizująca:	Wydział Nauk Humanistycznych		
Rodzaj przedmiotu/modułu kształcenia (obowiązkowy/fakultatywny):		fakultatywny	
Poziom modułu kształcenia (np. pierwszego lub drugiego stopnia, jednolitych magisterskich):		drugiego stopnia	
Rok studiów:	drugi		
Semestr:		trzeci	
Liczba punktów ECTS:	5		
Imię i nazwisko koordynatora przedmiotu:		Dr hab. Barbara Stelingowska	
Imię i nazwisko prowadzących zajęcia:		Dr hab. Barbara Stelingowska	
Założenia i cele przedmiotu:		Przedmiot poświęcony jest zagadnieniom krytyki tekstu i metodom opracowywania rękopisów literackich oraz dokumentów historycznych. Studenci zapoznają się z teorią tekstologii i edytorstwa naukowego, analizują rękopisy i uczą się zasad ich opracowywania, uwzględniając kontekst historyczny i filologiczny.	
Symbol efektu	Efekty uczenia się		Symbol efektu kierunkowego
	WIEDZA Student zna i rozumie:		
S_W01	rozwój edytorstwa w kontekście historycznym i kulturowym, w tym zagadnienia związane z krytyczną edycją tekstów źródłowych, dokumentów i rękopisów		K_W01, K_W02, K_W04,
S_W02	zasady redakcji technicznej i językowej tekstów naukowych, literackich i użytkowych, w tym różnego typu tekstów publikowanych na portalach, blogach i witrynach internetowych,		K_W03, K_W09
S_W03	historię, terminologię, teorie i nurty badawcze z zakresu edytorstwa naukowego i komercyjnego		K_W01, K_W02, K_W04,
Symbol efektu	UMIEJĘTNOŚCI		Symbol efektu

	Student potrafi:	kierunkowego
S_U01	wykorzystać wiedzę literaturoznawczą i językoznawczą w pracy edytorskiej	K_U01, K_U02, K_U04, K_U05
S_U02	opracowywać teksty źródłowe, dokumenty i rękopisy	K_U03, K_U06,
S_U03	stosować się do odpowiednich przepisów prawa autorskiego, wydawniczego i prasowego	K_U04
Symbol efektu	KOMPETENCJE SPOŁECZNE Student jest gotów do:	Symbol efektu kierunkowego
S_K01	podnoszenia poziomu swojej wiedzy i umiejętności w zakresie edytorstwa oraz samodzielnego tworzenia rzetelnych edycji naukowych i komercyjnych	K_K02
S_K02	aktywnego i etycznego uczestnictwa w życiu kulturalnym w zawodzie edytora.	K_K01, K_K05
Forma i typy zajęć:		30 godzin, ćwiczenia audyoryjne
Wymagania wstępne i dodatkowe:		
Ogólna orientacja w teorii literatury i edytorstwie naukowym; podstawowe doświadczenie w analizie krytycznej źródeł; znajomość zasad formatowania tekstów naukowych i przypisów bibliograficznych.		
Treści modułu kształcenia:		
1. Wprowadzenie do krytyki tekstu (definicja i zakres krytyki tekstu – podstawowe pojęcia. 2. Historia i rozwój krytyki tekstu od starożytności do współczesności. 3. Rola krytyki tekstu w filologii, literaturoznawstwie i archiwistyce. 4. Rodzaje i cechy rękopisów literackich (autografy, kopie, odpisy, bruliony, korekty autorskie; specyfika rękopisów poetyckich i prozatorskich; korespondencja, marginalia, zapiski autobiograficzne. 5. Metody analizy rękopisów (Identyfikacja i datowanie rękopisów, rozpoznawanie stylu pisma i oznaczanie różnych warstw tekstowych, analiza porównawcza różnych wersji utworu, techniki dekodowania trudno czytelnych zapisów) 6. Transkrypcja i transliteracja – zasady i praktyka (różnice, metody transkrypcji tekstów dawnych i współczesnych. Zasady zapisu znaków diakrytycznych, skrótów i archaizmów). 7. Problematyka wersji tekstu i jego wariantów. Pojęcie wariantowości tekstu. Wersje autorskie a redakcyjne. 8. Aparat krytyczny i jego funkcje. Przypisy krytyczne, komentarze, wykazy poprawek i odsyłacze. Strategie uwzględniania błędów, poprawek i skreśleń w edycji tekstu. 9. Opracowywanie edycji naukowych i popularnych 10. Digitalizacja rękopisów i nowoczesne technologie w edytorstwie. Bazy danych i archiwa cyfrowe jako narzędzia badawcze. 11. Praca z autentycznymi rękopisami (lub ich cyfrowymi kopiami). Analiza i opis procesu twórczego na podstawie zachowanych wersji tekstu. Próba własnej transkrypcji i opracowania edytorskiego		
Literatura podstawowa:		

1. Bem Paweł, *Dlaczego polskie edytorstwo naukowe nie istnieje*, „Teksty Drugie” 2016, nr 1, s. 151-168.
2. Bem Paweł, „Tekst edytorski” czy „wieloautorski”? Kilka uwag o heterogeniczności edytorstwa naukowego, „Pamiętnik Literacki” 4 (2020).
3. Chachulski Tomasz, *Edytorstwo jako historia literatury i inne studia o poezji XVIII wieku*, Warszawa 2019.
4. Garbał Łukasz, *Edytorstwo. Jak wydawać współczesne teksty literackie*, Warszawa 2011.
5. Kruszewski Wojciech, *Dzieło – horyzont działań edytorskich*, „Pamiętnik Literacki” 2021, nr 1, s. 119-129.
6. Loth Roman, *Podstawowe pojęcia i problemy tekstologii i edytorstwa naukowego*, Warszawa 2006.
7. Prussak Maria, *Zmierzch edycji krytycznych?*, „Pamiętnik Literacki” 2020, nr 4, s. 31-43.
8. Pachocki Dariusz, *Wstęp*, „Sztuka Edycji” 2018, nr 1, s. 5-6.

Literatura dodatkowa:

1. Repuchno Ewa, Bierkowski Tomasz, *Typografia dla humanistów. O złożonych problemach projektowania edycji naukowych*, Warszawa 2018.
2. Winek Teresa, *Założenia edytorskie i terminologia filologiczna Zjazdu Historyczno-Literackiego im. Jana Kochanowskiego*, „Sztuka Edycji” 2021, t. 1, s. 19-25.
3. Wolański Adam, *Edycja tekstów. Praktyczny poradnik*, Warszawa 2011.
4. „*Xięga poezji idyllicznej*” Marii Komornickiej. Nota edytorsko-tekstologiczna, oprac. Barbara Stelingowska, Warszawa 2023.

Planowane formy/działania/metody dydaktyczne:

Wykłady z prezentacją multimedialną, analiza rękopisów, praktyczne zajęcia z transkrypcji i opracowywania tekstu, praca z digitalizowanymi zbiorami bibliotecznymi.

Sposoby weryfikacji efektów uczenia się osiągniętych przez studenta:

Symbol efektu	Metody weryfikacji efektów uczenia się
S_W01, S_W02, S_W03	Test sprawdzający znajomość teorii krytyki tekstu, historii rękopisów oraz metod edytorskich
S_U01, S_U02, S_U03	Praca z tekstem źródłowy (identyfikacja charakterystycznych cech, poprawa błędów językowych, umiejętność wprowadzania poprawek edytorskich)
S_K01, S_K02	Ocena aktywności zaangażowania studentów w dyskusjach, współpracy w grupach i w projektach związanych z opracowaniem tekstów i rękopisów.

Forma i warunki zaliczenia:

Ćwiczenia kończą się zaliczeniem na ocenę. Podczas oceny brana będzie pod uwagę aktywność na zajęciach, analiza rękopisu oraz ocena z testu sprawdzającego wiedzę z teorii krytyki tekstu

Bilans punktów ECTS: 5

Studia stacjonarne

Aktywność	Obciążenie studenta
-----------	---------------------

Udział w ćwiczeniach	30 godzin
Samodzielne przygotowanie się do ćwiczeń	60 godzin
Udział w konsultacjach z przedmiotu	3 godziny
Przygotowanie się do zaliczenia	32 godzin
Sumaryczne obciążenie pracą studenta	125 godzin
Punkty ECTS za przedmiot	5 ECTS

Sylabus przedmiotu / modułu kształcenia

Nazwa przedmiotu/modułu kształcenia:		Redakcja i korekta tekstu	
Nazwa w języku angielskim:		Editing and proofreading	
Język wykładowy:	polski		
Kierunek studiów, dla którego przedmiot jest oferowany:		filologia polska	
Jednostka realizująca:		Wydział Nauk Humanistycznych	
Rodzaj przedmiotu/modułu kształcenia (obowiązkowy/fakultatywny):		fakultatywny	
Poziom modułu kształcenia (np. pierwszego lub drugiego stopnia, jednolitych magisterskich):		drugiego stopnia	
Rok studiów:	drugi		
Semestr:		trzeci	
Liczba punktów ECTS:	3		
Imię i nazwisko koordynatora przedmiotu:		mgr Maria Długołęcka-Pietrzak	
Imię i nazwisko prowadzących zajęcia:		dr hab. Barbara Stelingowska, dr Piotr Prachnio, mgr Maria Długołęcka-Pietrzak, mgr Barbara Bandzarewicz	
Założenia i cele przedmiotu:		Celem przedmiotu jest przygotowanie studentów do samodzielnej pracy z tekstem w różnych kontekstach, takich jak wydawnictwa, media, instytucje publiczne czy firmy.	
Symbol efektu	Efekty uczenia się		Symbol efektu kierunkowego
	WIEDZA Student zna i rozumie:		
S_W01	zasady redakcji technicznej i językowej tekstów naukowych, literackich i użytkowych, w tym różnego typu tekstów publikowanych na portalach, blogach i witrynach internetowych,		K_W03, K_W09
S_W02	poszczególne etapy procesu wydawniczego (adiustacja tekstu, korekta, skład, projektowanie graficzne, druk, dystrybucja, promocja),		K_W03, K_W09
Symbol efektu	UMIEJĘTNOŚCI Student potrafi:		Symbol efektu kierunkowego
S_U01	ocenić poprawność językową tekstów naukowych, literackich i publicystycznych na poziomie normy wzorcowej i użytkowej oraz		K_U03,

	dokonać redakcji językowej i technicznej takich tekstów,	K_U06, K_U10
S_U02	przygotowywać do druku teksty naukowe, użytkowe i literackie oraz samodzielnie opracowywać treści przeznaczone do publikacji na stronach, portalach i blogach internetowych,	K_U03, K_U06, K_U10
Symbol efektu	KOMPETENCJE SPOŁECZNE Student jest gotów do:	Symbol efektu kierunkowego
S_K01	podnoszenia poziomu swojej wiedzy i umiejętności w zakresie edytorstwa oraz samodzielnego tworzenia rzetelnych edycji naukowych i komercyjnych; jest gotów do podejmowania w tym zakresie wyzwań zawodowych związanych ze zmieniającym się rynkiem pracy,	K_K02
S_K02	prawidłowego określania priorytetów służących realizacji określonych zadań z zakresu edytorstwa naukowego i komercyjnego,	K_K02
Forma i typy zajęć:		Ćwiczenia audytoryjne (15 godzin)
Wymagania wstępne i dodatkowe:		
Podstawowa znajomość programu Microsoft Word		
Treści modułu kształcenia:		
Wprowadzenie do redakcji i korekty – podstawowe pojęcia, rola redaktora i korektora w procesie wydawniczym. Zasady poprawności językowej – normy gramatyczne, ortograficzne, interpunkcyjne i stylistyczne. Techniki edytorskie – narzędzia i metody pracy z tekstem, edytory tekstu, oznaczenia/znaki korektorskie. Rodzaje korekty i redakcji – korekta językowa, techniczna, merytoryczna; redakcja stylistyczna i rewizyjna. Specyfika różnych typów tekstów – redakcja i korekta tekstów literackich, naukowych, publicystycznych, reklamowych i użytkowych. Etyka i odpowiedzialność w pracy redaktora – współpraca z autorami, kwestie praw autorskich, ingerencja w tekst, zakres kompetencji redaktorskich. Praktyczne zastosowanie umiejętności – ćwiczenia redakcyjne i korektorskie na przygotowanych tekstach.		
Literatura podstawowa:		
Adam Wolański, <i>Edycja tekstów. Praktyczny poradnik</i>, Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa 2008 lub nowsze wydanie; Ewa Wolańska, Adam Wolański, Monika Zaśko-Zielińska, Anna Majewska-Tworek, Tomasz Piekot, <i>Jak pisać i redagować? Poradnik redaktora tekstów użytkowych</i>, Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa 2022; Ewa Kołodziejek, <i>Poprawna polszczyzna w praktyce. Poradnik dla tych, którzy chcą dobrze mówić i pisać po polsku</i>, Wydawnictwo ZSB, Szczecin 2002		

Literatura dodatkowa:	
Joanna Kułakowska-Lis, <i>Przypisy jako wyzwanie redakcyjne</i> , „Sztuka Edycji. Studia Tekstologiczne i Edytorskie” 2017, t. 12, nr 2, s. 143-147.	
Planowane formy/działania/metody dydaktyczne:	
Praca przy komputerze, elementy wykładu z prezentacją multimedialną, ćwiczenia praktyczne z tekstem.	
Sposoby weryfikacji efektów uczenia się osiągniętych przez studenta:	
Symbol efektu	Metody weryfikacji efektów uczenia się
S_W01, S_W02	Weryfikacja z wiedzy sprawdzane będzie na podstawie przygotowanej redakcyjno-korektorskiej pracy końcowej.
S_U02, S_U01	Weryfikacja z umiejętności sprawdzane będzie na podstawie pracy przy komputerze na zajęciach oraz prac korektorskich wykonywanych na bieżąco.
S_K01, S_K02	Weryfikacja na podstawie pracy przy komputerze na zajęciach, zaangażowania, działania w grupie, obecności.
Forma i warunki zaliczenia:	
Warunek uzyskania zaliczenia przedmiotu: zaliczenie na ocenę na podstawie przewidzianych prac bieżących (w trakcie zajęć) i końcowej pracy redakcyjno-korektorskiej. Poprawy: jednorazowa poprawa semestralnych zaliczeń poza zajęciami w semestrze.	
Bilans punktów ECTS:	
Studia stacjonarne	
Aktywność	Obciążenie studenta
Udział w ćwiczeniach	15 godzin
Przygotowanie do zajęć	14 godzin
Przygotowanie pracy zaliczeniowej	15 godzin
Udział w konsultacjach	1 godzina
Sumaryczne obciążenie pracą studenta	45 godzin
Punkty ECTS za przedmiot	3